

Noua Acropolă

O PRIVIRE FILOSOFICĂ ASUPRA LUMII

numărul 21, martie 2026

A fi tânăr

de Jorge Angel Livraga

Regele Arthur

și cavalerii Mesei Rotunde

Despre unitate în diversitate

Zeita Iștar

*o divinitate misterioasă
din Mesopotamia*

Principiile Noii Acropole

Fraternitate

1. Promovarea unui ideal de fraternitate bazat pe respectarea demnității umane, mai presus de diferențe de sex, culturale, religioase, sociale etc.

Cunoaștere

2. Cultivarea dragostei pentru Înțelepciune prin studiul comparat al filosofiilor, religiilor, științelor și artelor, pentru a stimula cunoașterea ființei umane, a naturii și a universului.

Dezvoltare

3. Dezvoltarea celor mai bune aspecte din om, în vederea împlinirii sale, atât ca individ, cât și ca membru activ al societății.
Acțiunea în armonie cu natura, cu scopul de a îmbunătăți lumea.

Noua Acropolă București

str. Bucegi nr. 41, sector 1, București

+40 744 323 861

na-bucuresti@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–21:00

Noua Acropolă Brașov

str. Toamnei, nr. 5, Brașov

+40 731 371 249

na-brasov@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–21:30

Noua Acropolă Cluj-Napoca

str. Horea nr. 10, ap. 9, Cluj-Napoca

+40 740 066 658

na-cluj@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–21:00

Noua Acropolă Constanța

str. General Manu nr. 24, Constanța

+40 744 525 651, +40 341 730 383

na-constanta@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–22:00, weekend 10:00–15:00

Noua Acropolă Iași

str. Vasile Lupu nr. 23, ap. 2, Iași

+40 741 394 303

na-iasi@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–22:00

Noua Acropolă Oradea

str. Bicazului nr. 1A, Oradea

+40 742 999 276

na-oradea@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–22:00

Noua Acropolă Sibiu

str. Grigore Ureche nr. 2A, et. 1, Sibiu

+40 723 332 633

na-sibiu@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–21:00

Noua Acropolă Timișoara

str. Gheorghe Lazăr nr. 5, et. 2, ap. 17, Timișoara

+40 726 213 588

na-timisoara@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00–21:00, sâmbătă 16:00–19:00

4 A dispărut cunoașterea morală?

6 A fi tânăr

8 Despre unitate în diversitate

12 Regele Arthur și cavalerii Mesei Rotunde

15 Ikebana, calea florilor

18 Lola Bobescu

21 Despre Kallos

22 Învățăture scrise pe aripile fluturilor

24 Zeița Iștar

29 Heraclit

30 De pe băncile școlii de filosofie
Noua Acropolă

32 Noua Acropolă – Filosofia în acțiune

38 Conferințe, Dialoguri, Evenimente

Editor Noua Acropolă România

Director Ivo Ivanovici

Redactor-șef Sonia Ivanovici

Redacție Corina Munteanu
Alexandra Stancu
Mara Pilat

*Distribuție și
comunicare* Mihaela Brătuianu
Laurențiu Plăcintă

*Tehnoredactare și
grafică* Florin Ganea
Dan Carp
Paula Dron

Adresă de contact na-bucuresti@noua-acropola.ro

A dispărut cunoașterea morală?

Ivo Ivanovici

Athena Parthenos cu zeița Nike în mână
Parlamentul din Viena
Foto: misterfarmer, pixabay

Criza valorilor în general și a celor etice și estetice în special este o caracteristică a epocii, care afectează numeroase persoane și societăți din lumea modernă. Tema nu este necunoscută, dar este frapantă neputința găsirii soluțiilor pentru o problemă așa de urgentă. Astăzi nu lipsesc persoanele instruite care încalcă în mod premeditat preceptele morale, cu toate că în teorie le cunosc, provocând astfel în rândul altor oameni o stare de confuzie și incapacitatea de a deosebi între bine și rău, frumos și urât etc. Aceasta este, cu siguranță, cea mai mare problemă cu care se confruntă omenirea contemporană.

Însă valorile umane nu dispar cu totul (fiind însușiri inerente ființei umane), ci doar trec neobservate și sunt neînțelese și neasumate, la fel cum electricitatea din natură a existat și înainte să fie „descoperită” de oamenii de știință. Dar cum pot fi ele reactualizate într-o lume în care soluțiile practicate cu secole în urmă și-au pierdut din prestigiu și eficacitate?

Cu siguranță, acest subiect este o temă de reflecție legitimă pentru toți cei care se simt responsabili și caută răspunsuri la întrebările importante. Pentru a ilustra gravitatea și urgența acestei probleme vom apela în cele ce urmează la afirmațiile oferite în context de doi reprezentanți ai mediului academic din secolul XX, afirmații actuale și astăzi.

Astfel, în discursul intitulat „Abdicarea Filosofiei”, adresat în anul 1959 membrilor unei secțiuni a *Asociației filosofice americane*, Paul Arthur Schilpp (1897–1993), profesor la Universitatea *Southern Illinois Carbondale*, a diagnosticat în felul următor criza etică și morală din filosofia și lumea contemporană:

Au fost vremuri în care... Platon a scris Republica și Legile, când Sfântul Augustin a redactat Orașul lui Dumnezeu, Sir Thomas More Utopia, Kant s-a referit la Pacea perpetuă iar Nietzsche a publicat Zarathustra. Spre deosebire de ei, atunci când vorbesc despre subiecte precum etica și limbajul, majoritatea filosofilor secolului XX vorbesc mult mai mult despre limbaj decât despre etică. De fapt, marea problemă care azi pare să divizeze filosofii din lumea occidentală este dispută între adepții limbajului comun și cei ai sistemelor lingvistice artificiale. Așa-ziii noștri „iubitori ai înțelepciunii” par să creadă că înțelepciunea se rezumă la manipularea limbajului... Și ei nu-și dau seama că aceasta înseamnă, de fapt, că au abdicat de la filosofie și, până la urmă, devin lingviști, semanticiști, simboțiști, gramaticieni, ba chiar și logicieni... dar nu și filosofi! (p. xiii)

Mai târziu, la distanță de șase decenii, a fost publicată postum lucrarea nefinalizată „Dispariția cunoașterii morale” (*The Disappearance of Moral Knowledge*, 2018, Taylor & Francis) – redactată de Dallas Willard (1935–2013),

profesor de filosofie timp de aproape jumătate de secol (între 1965 și 2012) la Universitatea Californiei de Sud – care explică înțelesul sintagmei dispariția cunoașterii morale în felul următor:

Ceea ce caracterizează viața în așa-numitele societăți occidentale de astăzi este absența, sau presupusa absență a cunoașterii binelui și a răului, a dreptului și a nedreptului, a virtuții și a viciului: cunoaștere care ar putea servi drept bază rațională pentru luarea deciziilor morale, pentru adoptarea politicilor și pentru critica rațională a tiparelor stabilite ca răspuns la problemele morale. (p. xxx)

Autorul face o clară deosebire între obiceiuri, cutume și convenții care influențează oamenii (conferindu-le calitatea apartenenței la un grup social, politic, religios etc.) și cunoașterea și validarea acestora (ca atitudine conștientă și liberă a unui individ care ia propriile decizii și își asumă consecințele lor), căci:

Deoarece tiparele tradiționale sunt foarte importante în determinarea modului în care se desfășoară viața și alcătuiesc o mare parte din identitatea individuală și de grup, ele generează forțe emoționale uriașe de respingere și acceptare, de excludere și incluziune și..., după caz,... pot avea un impact benefic sau malefic...

De aceea, este necesară evaluarea propriilor tradiții și practici morale. Începând cel puțin din vremea lui Platon și continuând până în prezent, un efort uman substanțial a fost dedicat evaluării, justificării și corectării practicilor și tradițiilor morale... (p. xxix)

Etica și morala trebuie să fie înțelese în două sensuri complementare: (a) respectarea sistemului de valori și precepte legale valabile la nivelul grupului uman din care o persoană face parte și (b) evaluarea individuală a valorilor, cu scopul cultivării propriei identități individuale, afirmate prin libertate de alegere și nu prin presiunea circumstanțelor exterioare. În ambele accepții ale sale moralitatea trebuie să fie derivată din cunoaștere, să fie eliberată de impactul verdictelor neîntemeiate și să iasă din starea

de ignoranță și de relativizare a valorilor, specifică dezorientării din epoca actuală.

Suntem... asaltați de verdicte privind fapte „acceptabile” sau „inacceptabile”... dar asemenea „indicații” nu sunt reprezentate de instituțiile publice ca expresii ale cunoașterii (obiective a) realității morale, sprijinindu-se pe experiență și procese de gândire deschise și accesibile tuturor. Ceea ce este exprimat prin astfel de „indicații” este doar presupunerea (admisă de cei mulți)... De aceea, ceea ce se „exprimă” este, în general, considerat „relativ” (valabil) — ca și când ar fi un tip de „judecată” care nu se referă la realitatea obiectivă și nu implică etapele validării prin care opiniile sunt calificate drept forme ale cunoașterii. (p.344)

Spațiul redus nu ne permite să prezentăm mai detaliat analiza interesantă a profesorului Willard (chiar dacă este evident că soluționarea problemelor morale nu poate fi redusă la autoritatea unor forme de cunoaștere morală obiective ci că este nevoie de o formă de educație deopotrivă teoretică și practică), dar putem observa că el a exprimat această neliniște și că a formulat idei foarte asemănătoare (chiar dacă nu și identice) cu cele incluse în corpusul ideilor și practicilor din școală de filosofie Noua Acropolă, așa cum sunt de exemplu: etica temporală (valorile trecătoare, specifice factorilor precum moștenire istorică și culturală, aspecte geografice etc.) și etica atemporală (bazată pe valori durabile, implicit prezente în fundalul conștiinței umane), căutarea adevărului despre om și natură, aplicarea cunoașterii dobândite în practica vieții (înțelepciunea sau modalitatea justă de a trăi viața de om), libertatea de conștiință, demnitatea și individualizarea (asumarea propriei identități, indiferent de circumstanțe), elevarea nivelului vieții conștiente etc.

Cu siguranță, niciun om nu posedă întregul adevăr, cu atât mai mult în domeniile de cea mai mare importanță precum cel de față. Iar toate încercările fac parte din proiectul epocal al renașterii potențelor superioare ale ființei umane. ♣

Pasărea Phoenix — Cornelis Troost (1696–1750)
Foto: Rijksmuseum Amsterdam, Wikimedia Commons

A fi tânăr

Jorge Angel Livraga Rizzi

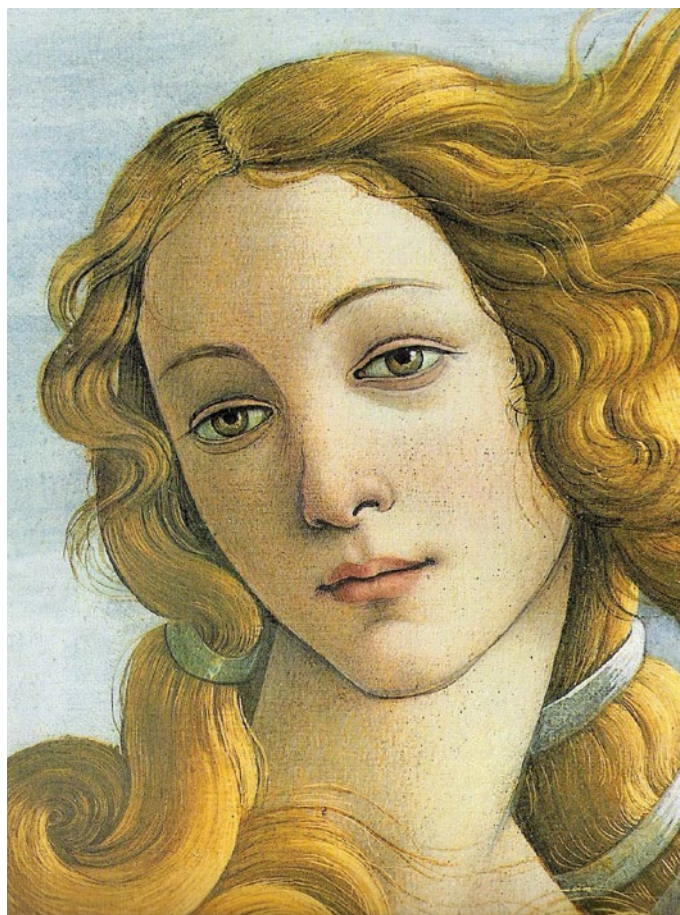
De data aceasta nu ne vom referi la tinerețea sufletului... la misterioasa „Afrodita de Aur”, acea Mamă binevoitoare care ne face să vedem partea frumoasă și bună a Naturii și a Sufletului.

În schimb, îi înălțăm un tron printre cei norocoși celei denumită în mod obișnuit „tinerețe”. Și aceasta deoarece, dincolo de orice reflecție ezoterică și cunoaștere ocultă despre reîncarnări, ea este indiscutabil primăvara vieții, cu toate furtunile și căderile sale de grindină, însă o primăvară plină de putere, vitalitate, culori și alte încântări. Faimosul poet de limbă spaniolă pe care l-am pomenit la început, a știut să surprindă în versuri foarte simple sentimentul colectiv al majorității oamenilor; era, fără îndoială, un iubitor al Muzelor.

Mă adresez, așadar, celor care încă nu au împlinit treizeci de ani. Știu că este o cifră aleasă arbitrar ca limită a tinereții, dar mi se pare cea mai potrivită vârstă, ca medie la nivel mondial.

Din păcate, în multe cazuri tânărul irosește „primăvara” vieții lui; frâiele îi scapă din mâini și lasă corpul și simțurile să alunece în derivă, până cade pe căi întortocheate ce vor imprima urme de neșters pentru următorii ani. Nu lipsesc cei care se scuză spunând: „sunt prea tânăr!”... Atenție la acest fals raționament; tânăr este corpul, dar nu este necesar să fie și sufletul la fel.

A fi tânăr este o experiență minunată, mai apreciată pe măsură ce îmbătrânim. Într-un fel, ceea ce nu am făcut când eram tineri, nici măcar parțial, nu vom mai putea face mai târziu, pentru că a trăi înseamnă a ne aminti, așa cum ar spune divinul Platon.

Nașterea Venerei (detaliu) — Sandro Botticelli (1445–1510)
Foto: Wikimedia Commons

*„Tinerețe, comoară divină,
Pleci ca să nu te mai întorci vreodată.
Când vreau să plâng, nu plâng
și uneori plâng fără să vreau.”*

Ruben Dario

Tinerețea este așadar nu doar vârsta studiilor intense, a primelor meserii pline de speranță, a iubirii și a bucuriei, a iluziei optimiste a celor care au „toată viața înainte”, ci și a manifestării idealurilor... Este vârsta când le strigăm cu voce tare, când căutăm lucruri imposibile și vrem să cucerim totul, inclusiv propria persoană.

A fi tineri și a rămâne închistați în frică ori falsă prudență, a ține cont de ce „vor spune ceilalți” și de lipsa lor de înțelegere, a evita lupta pentru cauzele juste, înseamnă a ne condamna la a fi, mai mult sau mai puțin, marcați pentru tot restul vieții cu trăsături de sclav.

Tinerii trebuie să caute pacea, dar să nu uite niciodată că aceasta nu este un dar divin, ci opera pacificatorilor. Pacea poate fi atinsă doar atunci când răul, nerușinarea, instabilitatea absurdă sunt învinse, în interiorul și în afara noastră. Cum spuneau vechii romani, trebuie să știm să luptăm pentru pace. Și să fim constant în apărarea ei.

Este regretabil că valul de „orientalism” și cultul celor slabi, propus de materialismul corupt, îi face pe mulți tineri să-l vadă pe cel ce-și cerșește drepturile indiferent la durerea altora și la nedreptăți, ca pe un om al păcii.

În acest sens trebuie să lămurim, mai ales pentru tineri, că marșul spre eliberare, Nirvana sau cum se numește, nu înseamnă fuga unei gazele înspăimântate. Eliberarea, libertatea, este ruperea lanțurilor, este adaptarea organismului la suprasolicitare, moderație în somn și mâncare, raport sexual restrâns la cerințele naturale; este psihicul aventuros căruia îi plac pericolele mai mult decât psihiatrui; este mintea îndrăzneată și trează, capabilă să audă fiecare șoaptă de Înțelepciune.

A fi tânăr înseamnă a fi puternic. Puternic din toate punctele de vedere, rezistent, tenace, harnic, studios, convins și hotărât.

Lașii și slabi nu sunt tineri; sunt bătrâni fără înțelepciune sau copii paralizați în dezvoltare, ființe statice cu înclinații de a-și crea propria suferință.

Așadar tinerilor, profitați cu bucurie de comoara acestor ani de aur pe care îi aveți în mâini... Numai așa o veți cunoaște într-o zi pe „Afrodita de Aur”...

Credeți-mă: merită. ♡

Despre unitate în diversitate

Alexandru Păunescu

Copacul Vieții — Pierre-Louis Cullier
Foto: Jben Beach Art, Pexels

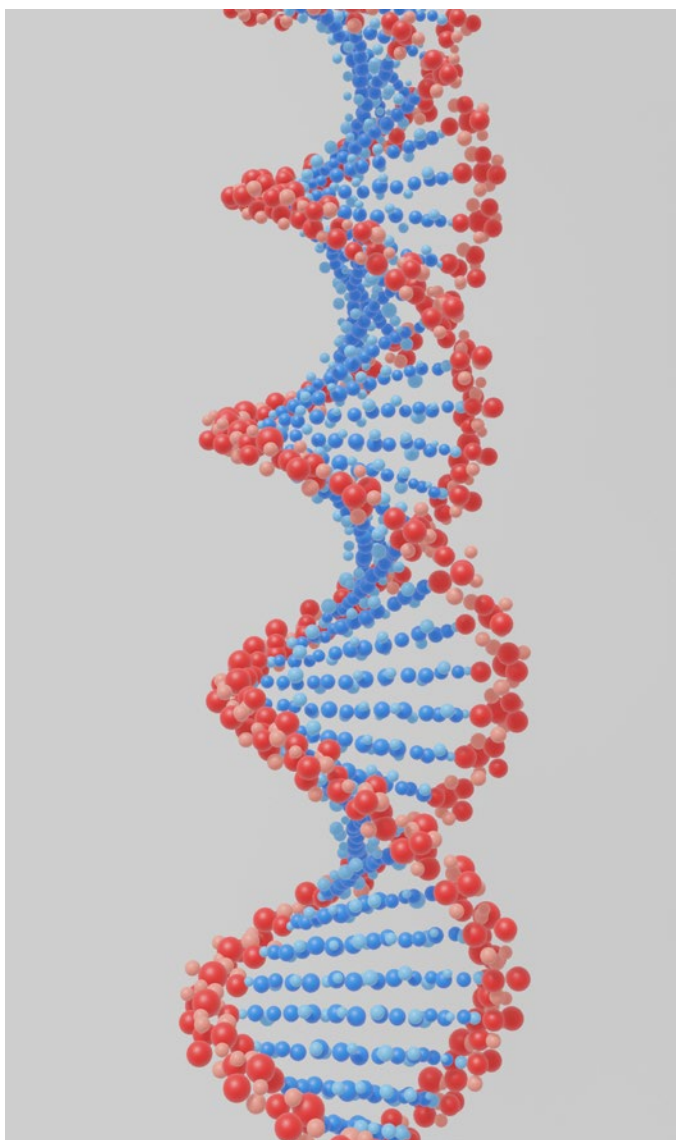
O temă foarte frumoasă, legată de Natură și de filosofie, este unitatea în diversitate.

În Natură avem exemplul oferit de structurile vii. Într-un organism există miliarde de celule organizate în organe. Fiecare organ îndeplinește o anumită funcție, are un anumit rol. Organele colaborează între ele asigurând viața ansamblului; prin urmare, ele se completează reciproc și generează astfel unitatea corpului. Așadar, avem diversitate dar și unitate, diversitatea fiind în slujba unității. Molecula de ADN este una singură dar e capabilă să îmbrace o infinitate de variații, regăsindu-se în genomul majorității ființelor vii de pe planetă.

În fizica cuantică/astrofizică se vorbește despre o cosmogeneză ce implică unificarea celor patru forțe fundamentale recunoscute de fizica actuală (electromagnetică, slabă, tare, gravitațională); cea mai cunoscută teorie a unificării este cea a supersimetriei, din care, printre altele, reiese – din punct de vedere matematic – că ne aflăm într-un Univers multidimensional.

Așadar, natura oferă un exemplu desăvârșit de unitate în diversitate.

Structura ADN-ului
Foto: AlexAntropov86, Pixabay

Yin și Yang
Foto: Dimmis Vart, Unsplash

La nivel de concept, unitatea și diversitatea sunt două aspecte complementare. Este încă o dualitate esențială, pe lângă cea mai importantă, materie/spirit, și pe lângă altele ce caracterizează existența și Universul. Întreaga manifestare e duală (plus/minus, mare/mic, sus/jos, bine/rău, noapte/zi, masculin/feminin); chinezii au sintetizat acest lucru prin conceptele de yin și yang. În cadrul dualității, fiecare termen are un rol al său și există o relație armonioasă între cei doi, deși la prima vedere par opuși și în conflict.

În acest stadiu al cunoașterii științifice, cosmogeneza se află în fază de ipoteză; există și alte realități care sunt în continuare enigmatice, precum viața, materia, spiritul, conștiința etc.

Întrebarea cea mai dificilă este: ce e un anumit lucru în sine? Potrivit învățăturilor vechi, Universul are o cauză primordială sau ultimă, care nu este accesibilă cunoașterii umane și din care emerg forțe ce generează în final toate lucrurile. Din Unul primordial și incognoscibil iau naștere până la urmă toate lucrurile. Pentru ca ceva să fie cunoscut trebuie să aibă o formă anume, o definiție, o realitate mai mult sau mai puțin concretă. Unul nu are o formă anume, de aceea este incognoscibil, dar în același timp, tocmai de aceea este izvorul tuturor formelor (ceea ce înseamnă multiplicitate). De asemenea, deși multiplicitatea formelor are un caracter practic infinit și exuberant, prezintă ordine și armonie, consecințe ale faptului că natura este guvernată de legi și nu se comportă arbitrar; deocamdată cunoaștem o parte din legi, de aceea și înțelegerea noastră a lucrurilor și a Universului continuă să fie limitată.

Foto: Parabol, Unsplash

La nivel uman avem ca aplicare practică ideea de fraternitate universală și consecințele ei la scară mai mică, cum ar fi, de exemplu, munca în echipă.

Fraternitatea este unul dintre marile idealuri ale umanității, astăzi aparent imposibil de realizat datorită egoismului și a consecințelor acestuia: nedreptăți, violență, rasism etc. Evoluția conștiinței umane în acord cu buna educație (exemple morale bune sau cunoașterea legilor naturii, cum ar fi printre altele și conceptul de unitate în diversitate) va conduce de-a lungul timpului la schimbarea situației actuale și la apariția lent progresivă a unei umanități din ce în ce mai fraternală.

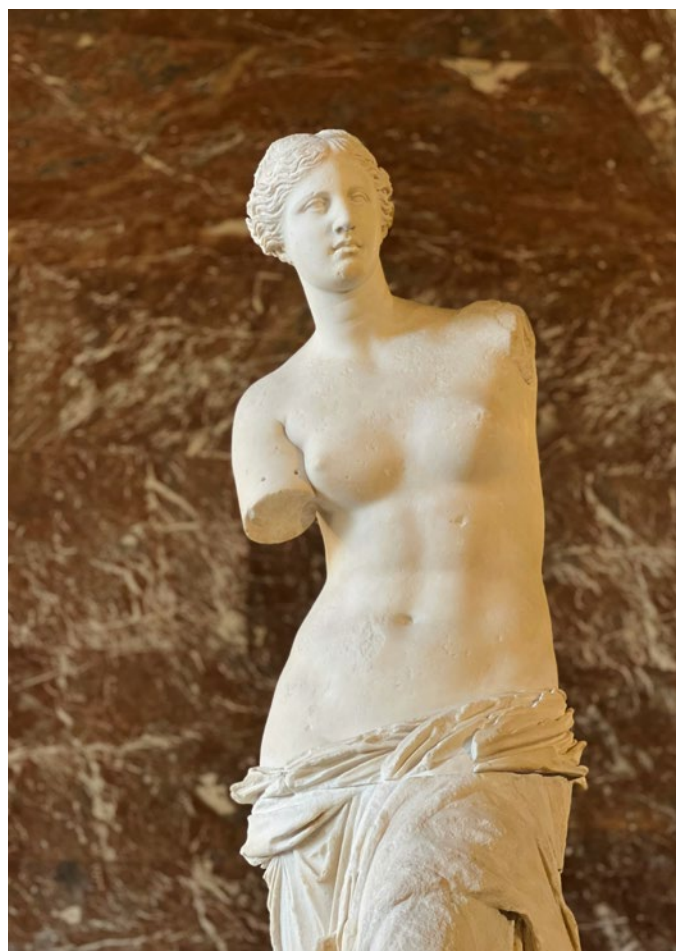
Munca în echipă este un exercițiu practic ce stă imediat la îndemâna noastră la servicii, acasă etc. Fiecare știe altceva și împreună construim o lucrare. Pentru reușită contează spiritul de colaborare și de învățare. Învățăm de la cei care știu și muncim împreună. Pentru ca munca în echipă să fie de succes este necesar ca fiecare să acorde prioritate întregului sau unității. La fel cum fiecare organ al corpului dă prioritate corpului (iar atunci când nu o face, de exemplu când celulele se înmulțesc de capul lor sau nu-și mai împlinesc funcția normală și se ocupă de altceva, apare boala). Concret, înseamnă capacitatea de a renunța într-o oarecare măsură la gusturile personale sau la capacitatea de a te situa deasupra punctului de vedere personal, de a depăși orgoliul propriu.

Venus din Milo
Muzeul Luvru, Paris

Foto: Stephanie Klepacki, Unsplash

Deși noi ca oameni putem gândi că există forme identice, în practica realității nu există așa ceva; fiecare formă este unică (într-un fel enigmatic, acest fapt mărturisește existența lui Unul). Așadar, Natura se bazează pe Unul (din care rezultă unitatea) și multiplu (multiplicitatea debordantă a formelor). Fiecare ființă, respectiv fiecare om este o formă, una din numărul infinit de forme; e necesar ca fiecare conștiință să descopere că e natural să existe diversitate, că odată cu ea există și unitate, și că deși suntem diferiți, suntem în același timp familie. Această descoperire va dizolva supărarea ce apare adesea la oameni pe motiv că altcineva e diferit. Va deveni un prilej de bucurie, o aventură vitală.

Dualitatea unitate în diversitate se reflectă și în lumea ideilor. Există un plan al ideilor elevate numite arhetipuri și un plan al ideilor concrete, punctuale, de pildă ideea de scaun, ideea de volei etc. Un arhetip este o idee abstractă cu caracter universal. Cel mai ușor exemplu este frumosul. Există mii și mii de flori frumoase, lucruri variate frumoase, comportamente frumoase etc. Arhetipul frumosului este unul singur, în schimb numărul formelor concrete prin intermediul cărora se poate exprima este infinit. Într-un mod similar se întâmplă și cu ideea binelui, ideea de dreptate, ideea de adevăr.

Așadar este necesar să armonizăm diversitatea (faptul că suntem diferiți, că cineva știe altceva sau mai mult decât ceilalți, că diferă experiența, ritmul de lucru, nivelul de responsabilitate) cu lucrurile care ne unesc: scopul comun, natura spirituală interioară, adică valorile esențiale. Pentru ca munca în comun să reușească, adică diversitatea să conducă la unitate, este nevoie ca valorile personale să se subordoneze celor esențiale. În fiecare grup există și cineva care are mai multă experiență și mai multă responsabilitate, și de aceea el are misiunea de a uni voințele pentru împlinirea scopului propus. Fără această autoritate (firească din punct de vedere conceptual) apare riscul activității haotice sau ineficiente și nerealizarea obiectivelor. De multe ori oamenii doresc ca lucrurile să se întâmple după gustul propriu (aici se ascunde o idee de viață foarte importantă: Universul cu sute de milioane de galaxii nu se învârtă în jurul propriei persoane!) și nimeni să nu le spună ce și cum trebuie să facă. Pe de altă parte viața, cu bune și cu rele, este o școală din care ar fi bine să reușim să învățăm. Este important să înțelegem diferențele și să ajungem la respect reciproc. Inegalitățile pot să separe și să genereze anarhie atunci când se impun scopului comun, iar valorile personale prevealează asupra celor esențiale. Însă inegalitățile ajung să contribuie la unire atunci când

Mama Pământ
Parcul Jean-Drapeau din Montréal, Canada
Foto: Vallenfine, Pixabay

Foto: Kindel Media, Pexels

recunosc scopul comun și se completează reciproc în acest sens. Astfel, munca în echipă poate constitui o experiență foarte frumoasă și umană.

Există și munca individuală, dar chiar și aici, importanța și valoarea acesteia se apreciază în funcție de impactul ei asupra oamenilor. Opera individuală a unui artist sau a unui om de știință este cu atât mai valoroasă cu cât surprinde mai mult valorile universale și influențează un număr foarte mare de oameni.

Este esențial ca fiecare să descopere cine este (calități și defecte), ce vrea de la viață (sens, finalitate, scop), ce crede despre lucruri (concepția despre lume, om etc). Este esențial să devenim generoși, luptând cu egoismul propriu, pentru ca fiecare să poată să fie, să se exprime, să se afirme. Vom descoperi diversitatea, dar în același timp și unitatea.

Atât în ceea ce privește lumea umană cât și Natura în general, unitate în diversitate înseamnă că suntem o singură familie, mai presus de aspectele fizice sau de oricare altă factură. În această imensă familie, suntem foarte diferiți între noi, iar spectacolul diversității face extraordinară aventura vieții; și în același timp, cei cu afinități între ei pot conviețui îndeaproape, făcând parte astfel și dintr-o familie mai mică... Din nou aparentele opuse se armonizează...🌸

Regele Arthur și cavalerii Mesei Rotunde

Mara Pilat

Povestea regelui Arthur și a regatului Camelot a aprins imaginația oamenilor în timpul Evului Mediu european, aducând în prim plan Idealul Cavaleresc. A pregătit terenul Renașterii, ilustrând cum se poate reînnoi civilizația și care este modelul uman care o poate impulsiona: Doamna și Cavalerul.

Mitul reprezintă o fuziune între elemente de cultură clasică, cultură celtică și creștinism. Saga apare într-un mod misterios, într-o perioadă întunecată a istoriei, în jurul anului 1000. Este singurul mit care a fost accesibil la scară largă, fiind răspândit datorită cântecelor poezilor și trubadurilor.

Originea acestui mit este o enigmă. Sunt două variante posibile: fie a fost creat în mănăstiri, unde se adăposteau cunoștințele lumii creștine, inclusiv moștenirea clasică; fie a existat o școală de misterii care a elaborat simbolurile Cavalerului și Doamnei. Asemenea unui râu subteran care a alimentat numeroase izvoare, această școală de misterii a impulsionat apariția instituției cavalerismului pe întreg pământul, precum samurailor în Japonia sau cavalerii acvilă în America Centrală. În Europa, Regele Arthur este modelul care a stat la temelia tuturor ordinelor cavalești medievale: Templierii, Ioaniții, Ordinul Dragonului din spațiul Europei de Est, etc.

Inima istoriei arthuriene este zona de S-V a Angliei, Cornwall. Povestea a ajuns în Franța în timpul regelui Henry II Plantagenet și a reginei Eleonor din Aquitania, conducători ai Franței și Angliei unite, în timpul Imperiului Angevin (1154–1214).

Deși există mai multe variante ale mitului, dovadă a lungii tradiții orale, există câteva elemente comune. Saga descrie un ciclu similar cu parcursul soarelui pe cer: creștere, expansiune, maturitate și declin.

Povestea începe cu intrarea în scenă a vrăjitorului Merlin. El are o origine neobișnuită, are mamă, dar nu are tată uman, ci demon. Are puterea clarviziunii, capacitatea de a comunica cu elementele naturii și reprezintă modelul înțeleptului.

Un prim episod relatează că oamenii încercau construirea unui turn și nu reușeau. Merlin avea o reputație de personaj straniu, ciudat, iar oamenii consideră că el este de vină pentru acest eșec și pornesc spre el, hotărâți să îl ucidă. Merlin le iese în întâmpinare și le explică de ce nu reușesc să construiască turnul: nu au decât să sape sub pământ și vor da de un ochi de apă, iar sub ochiul de apă vor găsi doi dragoni care se luptă între ei. Acest simbol sugerează o situație de instabilitate, de haos, generată de căderea Imperiului Roman. Este situația inițială cu care începe ciclul arthurian. Este nevoie să se reinstaureze ordinea și legea, să se reclădească civilizația.

Un al doilea personaj este regele Uter Pentdragon. El se îndrăgostește de Igrene, soția ducelui de Cornwall, aliatul său. Cuprins de pasiune, îi solicită lui Merlin să îi permită, pe calea vrăjilor, să petreacă o noapte cu ducesa de Cornwall. Magul este de acord, dar cu o condiție: el va lua

Sir Galahad este adus la curtea regelui Arthur
Ilustrație de Walter Crane (1845–1915)
Foto: Wikimedia Commons

fructul unirii lor, copilul Arthur, și se va ocupa de educația sa. Astfel, Arthur crește în familia unui alt nobil, fără să cunoască adevărata sa origine. Noi oamenii, de asemenea, pășim în viață fără să știm cine suntem cu adevărat, fără să cunoaștem adevăratul nostru potențial.

Regele Uter Pentdragon este în posesia neînvinsei Excalibur, sabia puterii, făurită de Doamna Lacului la începutul timpului. Înaintea morții sale, înfige spada într-o stâncă, poruncind ca cel ce se va dovedi vrednic să o scoată, să devină viitorul rege al Britaniei. Sabia este un simbol pentru discernământ, pentru voință și pentru puterea de a înfăptui justiția. Mulți nobili din regat, dorind tronul, se întrec în a scoate spada, totuși niciunul nu reușește. Dar într-o zi, tânărul Arthur, un necunoscut, izbutește să o extragă din stâncă. Arthur este potrivit să conducă datorită purității intențiilor sale, deoarece nu își dorește puterea pentru sine însuși. Însă nobilii nu îl acceptă imediat ca suveran, chiar dacă Merlin le dezvăluie originea sa regală.

Această primă fază a poveștii sugerează punerea semintelor pentru un nou ciclu istoric și se încadrează în etapa primăverii. Înțeleptul Merlin este cel care pregătește cadrul, dirijează situațiile, așază actorii la locul lor. El este polul ascuns al puterii, în timp ce Arthur este cel manifestat. Acțiunile lui Merlin simbolizează faptul că toate lucrurile vizibile vin din invizibil. O cauză tainică se află în spatele a tot ce există în lume.

Viziunea Graalului în timpul celebrării Rusaliilor
 Ilustrație de Evrard d'Espinques
 Foto: Wikimedia Commons

Etapa verii aduce plenitudinea acțiunilor exterioare. Regele Arthur duce lupte atât împotriva nobililor răzvrățiți, cât și împotriva invadatorilor de pe continent. Se remarcă în luptă, dar și ca un bun conducător, aducând pacea și stabilitatea. Construieste cetatea Camelot după modelul cetății celeste, guvernată de principii înalte, reprezentând un spațiu dedicat educației celorlalți cavaleri. Aceștia au misiunea de a apăra legea și pacea, de a sări în ajutorul celorlalți, de a-i proteja pe cei vulnerabili. În inima Camelotului tronează Masa Rotundă ca loc de întâlnire și consiliu al cavalerilor.

O relație aparte are Arthur cu sabia sa, Excalibur. Aceasta este dublul său magic, apare și dispare în funcție de evoluția regelui. Momentul în care îl întâlnește pe Lancelot este revelator: drumurile celor doi se încrucișează pe un pod, iar Lancelot refuză să se dea la o parte ca să îi permită suitei regale să treacă. Arthur îl provoacă la luptă, îl învinge cu ajutorul lui Excalibur, iar Lancelot devine cavalerul său. Dar sabia regelui se fărâmițează. Arthur a folosit-o în scop personal, din vanitate și aroganță. Ulterior, când va înțelege că sabia puterii trebuie folosită pentru binele comun, Doamna Lacului i-o va reda intactă.

Lancelot devine cel mai bun cavaler al Camelotului și pacea pare să domnească în regat. Dar destinul aduce noi încercări, când regina Guinevere, soția regelui, se îndrăgostește de Lancelot. Arthur este atât de tulburat, încât dorește să îiucidă. Însă în ultimul moment se răzgândește și înfinge sabia între cei doi, părăsind-o. Din acel moment regatul începe să slăbească și să se corupă, la fel ca regele său. Poate să guverneze doar acela ce se poate governa pe sine, altfel fragilitatea se extinde în societate.

Etapa toamnei marchează reorientarea către interior. Apare necesitatea căutării Graalului, ca singură salvare pentru Arthur și regat. Graalul este inspirat din ceanul celtic, simbol al abundenței și al reînnoirii. În mit primește și o nuanță creștină, identificându-se cu poçalul din care a băut Isus Hristos la cina cea de taină. În cheie filosofică, Graalul nu este un simbol de bogăție exterioară, ci interioară. Simbolizează cupa virtuților, partea profundă și spirituală a omului.

Cavalerii pleacă în căutarea Graalului. Galahad, fiul lui Lancelot, este cel mai pur dintre ei, fiind dedicat în totalitate idealurilor pe care cavalerismul le promovează. El găsește Graalul, vindecând astfel regele și regatul.

Etapa iernii prezintă bătălia finală a regelui Arthur. Tronul este uzurpat de către Mordred, care în unele versiuni e fie fiul său, fie nepotul său cel crud. Mordred simbolizează umbra, partea întunecată din om. Regele Arthur îl ucide, dar este la rândul său rănit de moarte. Cu ultimele puteri, aruncă în apă sabia și o redă Doamnei Lacului. Arthur moare, cucerind și finalizând etapa umană. Dar drumul său continuă, fiind purtat cu o barcă în Avalon, țărâmul lumii de dincolo.

Profeția spune că atunci când un nou rege va fi vrednic să conducă Britania, Excalibur va apărea din nou. Astfel, ciclul anului se încheie cu un mister, acela al morții dar și al continuității vieții.

Acest mit fermecător a inspirat la nivel politic, artistic și filosofic. Datorită lui apare în Evul Mediu un cod de onoare și de comportament, un model pentru a îndruma oamenii.

Exemplul Regelui Arthur rezonează în inima fiecărui bărbat care dorește să cucerească virtuțile cavaleresti: curaj, onoare, discernământ. Idealul doamnei inspiră fiecare femeie care dorește să se înobileze: bunătate, grație, gingașie, generozitate, simț etic și estetic. ♡

Înarmarea și plecarea cavalerilor
 Tapiserie de Morris & Co. 1891-94
 Foto: Wikimedia Commons

Bibliografie

- [1] BULLEN, Matthew, COLLINS Brian — *Mitologia, Roma, scandinavii, celtii, Americile*, trad. Cătălin Simion, Editura Litera, București, 2010
- [2] MASSIE, Allan — *Regele Arthur*, trad. Raluca și Chris Tănăsescu, Editura Alifa, București, 2011

Ikebana, calea florilor

Georgiana Crețu

Foto: W.S. Coda, Unsplash

*„În lumea aceasta, un lucru care se ofilește fără să-l vedem din exterior, este floarea inimii omului.”
(Ono no Komachi)*

Frumusețea naturii ne surprinde de fiecare dată când ieșim din casele noastre. O ramură înmugurită, o floare care străpunge gardul unei case, mireasma ierbii proaspete, culorile armonioase ale petalelor, toate ne oferă mici momente de evadare din cotidian într-o stare de dulce bucurie.

Cultura japoneză vorbește despre o *Cale a florilor* numită *Kado*, care apoi a devenit arta aranjamentelor florale cunoscută ca Ikebana. Etimologic, termenul ikebana provine de la verbul *ikero* care se traduce prin „a face să trăiască” sau „a ajunge la esența a ceva” și *hana* (se pronunță *bana*) care în limba japoneză înseamnă „floare”. Astfel, ikebana ar însemna și arta de a da viață florilor sau de a le însufleți.

În contextul tradițiilor orientale, *hana* include toate speciile de plante: ramuri, mușchi, flori, frunze, iarbă, rădăcini etc, adică tot ce folosește Natura pentru a însufleți și înfrumuseța spațiul din jurul nostru într-un mod cât mai armonios. Cum înțelege Natura armonia? Fiecare element îl completează pe celălalt, fiecare parte este așezată în locul unde primește hrană, căldură și lumină atât cât îi trebuie, nici mai mult nici mai puțin... Totul este în echilibru.

Ikebana nu este o simplă artă de a aranja sau conserva florile în apă proaspătă, este un mod de a le impregna cu sentimentele noastre, cu emoțiile și cu trăirile noastre cele mai profunde și frumoase. Scopul final este de a realiza un aranjament ce la rândul său vitalizează mediul în care se află și schimbă starea interioară a privitorului. Corpul se relaxează, mintea se liniștește și sufletul înflorește. De aceea, în ikebana nu doar tehnica este importantă, ci și camera unde se va așeza aranjamentul, modul în care este luminat și observat, obiectele din jurul său. Toate împreună trebuie să se armonizeze și să formeze un tot unitar.

Foto: Oriento, Unsplash

Conform dicționarului japonez al florilor, *hanakotoba*, fiecare floare ascunde o poveste și este un simbol pentru o anumită stare interioară. De aceea se acordă multă atenție alegerii florilor, a vaselor și a culorilor. Aranjamentul floral nu este un simplu obiect de ornament ci devine un mesaj, un moment de recunoștință sau o ofrandă. A da viață florilor, a da viață unui loc, a da viață unei idei... Frumusețea delicată a florilor are darul de a împropăta locul, de a bucura ochiul admiratorului, de a atinge corzile noastre interioare.

Calea florilor devine o profundă meditație, o căutare de sine, o liniștire a emoțiilor, astfel încât un practicant ikebana să fie un motiv de bucurie pentru cei din jurul său. Se crede că leagănul său a fost India antică unde călugării hinduși în marea lor dragoste pentru Tot, culegeau florile și crengile rupte de furtuni și le îngrijeau cu intenția de a le menține vii. Apoi, în templele budiste se așezau ca ofrande în fața imaginii sacre a lui Buddha.

Budismul va pătrunde în Japonia în secolul VI și va lua o formă aparte numită Zen. Filosofia și învățăturile Zen vor modela întregul spirit japonez și va pătrunde în toate aspectele vieții. Conform acestei tradiții, iluminarea se poate obține prin intuiție, meditație și contemplarea cauzelor tuturor lucrurilor. Discipolul atinge o stare specială de conștiință prin care se conectează la o realitate unică. Meditația ajută mintea să se golească de toate gândurile, devenind un vid în care este absorbit Universul.

Prințul Shotoku Taishi (574–622 d.Hr.) considerat fondatorul culturii japoneze, a fost un promotor al budismului și în perioada sa pătrund din China cărțile clasice și învățăturile despre Ceremonia ceaiului, Tragerea cu Arcul și Arta Florală. *Ikebono* a fost prima școală ikebana și a apărut în Kyoto la templul *Rokkakudo*, templul hexagon.

Rafinamentul japonez, atenția la detalii, pregătirea plantelor și a vaselor va transforma ikebana într-o artă a desăvârșirii. În ikebana, frumusețea se obține din puțin și asimetrie nu din abundență și simetrie, așa cum sunt obișnuințele occidentale. Maestrul ikebana, Ikenobo Senno, considera că o singură floare are mai multă strălucire decât o sută și asimetria se bazează pe o stare de echilibru special percepută de o sensibilitate delicată.

Orice aranjament, indiferent de stil, implică așezarea corectă a celor trei ramuri. Ele formează structura acestuia și reprezintă Cerul, Omul și Pământul. Simbolismul celor trei aspecte vorbește de statutul omului aflat între Cer și Pământ, fiind legătura dintre invizibil și vizibil.

Fiecare ramură are propria denumire, semnificație, dimensiune și înclinație. Ramura principală se numește *Shin*-Cerul și este cea mai importantă. Sugerează esența spirituală a tuturor lucrurilor. Ramura secundară este *Soe*-Omul, calea fundamentală prin care se poate acționa asupra tuturor lucrurilor, iar ultima, *Hikae*, simbolizează Pământul, sursa prin care totul capătă formă.

Aranjamente florale în Noua Acropolă
Foto: Noua Acropolă

Shin este planta cu tulpina cea mai viguroasă și de regulă este 1/5 din dimensiunea vasului (dată de suma dintre diametru și adâncimea sa). Nu este perpendiculară pe suprafața vasului ci înclinată spre stânga la 10–15 grade. Ea va fi referința pentru următoarele două. Soe va fi 3/4 din ramura Shin și se va așeza la o înclinație de 45 de grade față de aceasta, iar Hikae va fi 3/4 din ramura Soe. Este cea mai scurtă dintre ramuri și este ramura contracpunct. Se poziționează la o înclinație de 75 de grade în partea opusă celor două.

Cele trei ramuri se fixează în vas astfel încât să dea impresia că toate pleacă din aceeași origine. Astfel, înțelepciunea japoneză transmite că Cerul, Omul și Pământul au aceeași cauză, toate pornesc din același punct.

După ce structura este clar definită urmează o parte specială, umplerea spațiului dintre ramuri astfel încât să avem un aranjament elegant, natural și unitar. Natura umple constant spațiul din jurul nostru, atentă fiind ca ceea ce se naște să fie alături de ceea ce este trecut, ceea ce este tânăr să fie protejat de ceea ce este matur, ceea ce se pregătește să moară să fie acoperit de noile forme de viață. O simfonie se desfășoară în fața noastră, în care viața urmează morții, iar moartea urmează vieții, într-o perfectă simbioză, fără ca Întregul să sufere vreun dezechilibru. Dintr-o altă perspectivă, ikebana ne învață cum să umplem spațiul astfel încât să nu pierdem unitatea ansamblului. Construim cu gândul la Întreg și nu la detaliu, clădim visând la cum va arăta totul, nu pierzându-ne în lucruri mărunte, armonizăm fiecare parte cu ceea ce există deja.

Folclorul japonez este bogat în legende despre flori. Renumită este *Hanasaka Jisan* (Omul care a făcut florile să înflorească). Se povestește că un om a aruncat cenușa câinelui său peste copacii uscați și aceștia au început să înflorească. În limbajul comportamentului uman, am putea spune că omul cu suflet nobil face să înflorească și locul cel mai pustiu. Această poveste ilustrează faptul că florile au întotdeauna această putere de a adevăra capacitatea oamenilor buni, a faptelor bune, de a renaște locurile și timpurile sterile.

Sakura, florile de cireș, sunt prezente în multe relatări și prezentări despre Japonia, *hanami* fiind festivalul admirării cireșilor înfloriți de la începutul lunii aprilie. Floarea de cireș reprezintă trecerea și fragilitatea vieții. Petalele sakura cad frumos și rapid, viața omului se scurge fără să își dea seama, dar depinde de fiecare dată amintirea ei va avea frumusețea și eleganța florii de cireș. Este simbolul samurailor, sugerând că viața scurtă a războinicului trebuie trăită cu onoare și demnitate.

Artă, simbol, meditație, învățături Zen, toate prinse într-un mic și delicat aranjament floral, pentru cine are ochi să privească mai departe decât ceea ce vede.

Ikebana, pentru unii este doar simpla artă a aranjării florilor, pentru alții este o poartă către profunzimea ființei umane și tainele Naturii.

Aranjamente florale în Noua Acropolă
Foto: Noua Acropolă

Exercițiu de relaxare și de imaginație: mergi la o plimbare și alege câteva plante, caută un vas în care ai putea să le pui, gândește-te la mesajul pe care vrei să-l transmiți celor care ar privi mica ta creație și apoi încearcă să faci primul tău aranjament ikebana. Fixează florile în vas cu ajutorul unui burete sau mai bine cu crengi, tulpini, scobitori sau bețișoare de sushi. Nu complica lucrurile, nu te gândi la ce nu ai, ci la cum poți aduce puțină bucurie cu ceea ce ai.

Scurt dicționar al simbolismului florilor

Kiku (Crizantema): Întruchiparea rezistenței și renașterii. Crizantema galbenă este simbol pentru soare și emblema regalității.

Ume (Floarea de prun): Un simbol al speranței și al răbdării. Este invocată în poezii fiind metaforă pentru depășirea provocărilor.

Tsubaki (Camelia): Reprezintă perfecțiunea și smereția. Este simbol pentru idealul frumuseții. Camelia roșie simbolizează dragostea și pasiunea.

Ayame (Iris): Exprimarea curajului și a veștilor bune. Frunzele ascuțite ilustrează spiritul războinic și este floarea oferită cadou persoanelor care încep lucruri noi sau au multe provocări. Este folosit la ceremonii, festivaluri și sărbători pentru că este asociat cu veștile bune.

Hasu (Lotus): Puritate și iluminare. Crește în apă noroioasă, dar rămâne nepătat, reprezentând capacitatea de a ne ridica deasupra adversității și de a atinge iluminarea spirituală. ♪

Bibliografie

- [1] Laura Sigarteu Petrina – *Ikebana, arta aranjării florilor*, editura Ceres, 1972
- [2] Violeta Tuiu – *Ikebana, Aranjamente florale, tehnici și stiluri, școli tradiționale*, editura Cartea de Buzunar
- [3] Palmer, Elizabeth – *Ikebana – The Art of Japanese Flower Arranging*, Magna Books, 1992

Lola Bobescu

Alina Mihaela Ștefan

Violonistă bogată în sunet, cu interpretări mereu înnoite

Lola Bobescu
Foto: Armand Rahier; Crescendo Magazine

Lola Violeta Ana-Maria Bobescu (1921–2003) a atins inimile oamenilor din Europa de Vest până în Japonia prin interpretările sale deosebite la vioară. Yehudi Menuhin, considerat el însuși unul dintre cei mai mari violoniști ai secolului XX, ar fi spus că este cea mai mare violonistă a lumii. Cella Delavrancea, pianistă și scriitoare, spunea că „în mâinile ei vioara este caldă, așa cum cântă îngerii în tablourile italiene din Trecento, cu glas luminos și suav”. Iar pe coperta unuia dintre discurile sale de vinil, muzicologul și profesorul dr. Grigore Constantinescu transmitea: „Pentru arta violonistică a timpului nostru, personalitatea Lolei Bobescu reprezintă unul din rarele cazuri de armonioasă împlinire a unui talent generos, ce s-a ridicat la cotele măiestriei prin însușiri perfect individualizate.”

Lola Bobescu s-a născut pe 9 august 1921 în Craiova, România, și s-a stins din viață în Spa, Belgia, pe 4 septembrie 2003. Deși stabilită în străinătate, România i-a rămas mereu în suflet: s-a întors constant pentru a-și vizita părinții, a concertat alături de orchestrele din București, Craiova, Brașov, Iași și Timișoara și a organizat un concert caritabil pentru copiii din România, imediat după revoluția din 1989. Belgia i-a fost a doua casă, motiv pentru care pe scena internațională este cunoscută ca o cântăreață belgiană, de origine română sau ca o cântăreață româno-belgiană, cu numele uneori articulat Bobesco. Belgia i-a păstrat memoria numind o stradă după ea, iar una dintre sferile din Atomium îi este dedicată.

Poate unul dintre secretele interpretărilor sale muzicale atât de apreciate este că a căutat mereu să se individualizeze. Destăinuia într-un interviu din arhiva TVR că în orice interpretare ea traduce ceea ce a fost scris pe portativ, își aduce propriile trăiri. De exemplu, piano-ul scris de Jean Sebastian Bach pe care îl face ea, diferă de ceea ce face un alt violonist. Și i se pare normal să fie așa, ea având această căutare încă de la începutul studierii pieselor.

Deși stăpâna tehnica într-un mod admirabil, Lola Bobescu dezvăluia că alege piesele și pe criterii mai fine, mai profunde: „mie personal îmi plac concertele mari, bineînțelese Brahms, Beethoven, nu mai vorbesc, dar îmi plac și concertele actuale și contemporane care sunt de mare calitate. Întâi de calitate muzicală, înaintea tehnicii. De aceea am o iubire personală și specială pentru cele două concerte de Prokofiev pe care le cânt foarte des.”

Drumul ei muzical a început în atmosfera familiei sale de artiști, cu bunicul, trei unchi și o mătușă, artiști interpretativi și compozitori deopotrivă, pionieri în domeniile artistice alese. Tatăl său, Aurel Bobescu, a fost dirijor și profesor, excelent cunoscător al tuturor instrumentelor orchestrei, creator a celor mai bune fanfare din școlile militare românești. Acesta i-a fost și primul ei profesor și alături de el a debutat la 6 ani, pe scena din Craiova. De la 7 ani a urmat studiile la Ecole Normale de Musique din Paris (1928–1931). Unele surse spun că a ajuns acolo datorită unei burse din partea reginei Maria, în fața căreia a și

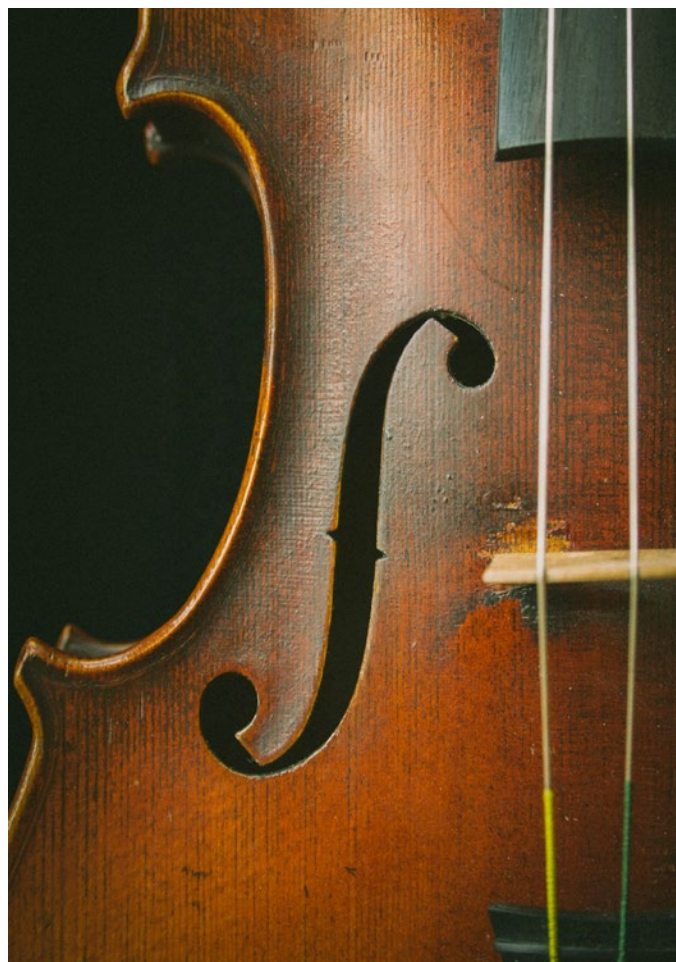

Foto: Johanna Vogt, Unsplash

concertat. De la 10 ani aprofundează studiul interpretării la vioară în Conservatorul din Paris (1931–1935), iar la absolvire obține premiul de excelență. A luat lecții particulare de vioară cu George Enescu și cu Jacques Thibaud.

Rampa ei de lansare a fost prima competiție a concursului *Eugène Ysaÿe*, la care a participat când avea 16 ani și la care a ocupat locul 7, înaintea ei fiind violoniști remarcabili, cu mai mulți ani de experiență față de ea. Lola avea să se întoarcă ani mai târziu la acest concurs internațional pentru a juriza (la 56, respectiv 72 de ani).

În același an, în cadrul unui festival parizian a uimit auditoriul, primind recenzia că este „o violonistă extraordinară, bogată în sunet, pasionată, care cântă cu măiestrie tehnică și, surprinzător, fără să facă nici măcar cea mai mică greșală – o calitate care a devenit tot mai rară la unele talente tinere de azi.”[1] Atunci a cântat în primă audiție concertul nr 1 pentru vioară a lui Sergei Prokofiev, un mare compozitor rus, pianist și dirijor. De asemenea, s-a alăturat și unui trio format din ea, Dinu Lipatti (celebrul pianist român, compozitor și pedagog) și Antonio Janigro (apreciat violoncelist italian, dirijor și pedagog). Împreună au realizat recitaluri importante la Geneva și Paris. Din păcate, când a început cel de-al doilea război mondial, activitatea lor a fost oprită.

În timpul războiului, se spune că Lola, care făcea naveta între Franța și Belgia, a fost curier pentru pianistul

Lola Bobescu

Foto: Armand Rahier; Crescendo Magazine

Jacques Genty, care era membru activ al rezistenței franceze. În 1944, după eliberarea Parisului, aceștia s-au căsătorit și s-au mutat împreună în Bruxelles. Deși au divorțat după 10 ani, și-au continuat parteneriatul muzical extraordinar pentru încă 30 de ani, oferind împreună interpretări de înalt nivel ale sonatelor lui Mozart, Beethoven, Brahms, Debussy, Lekeu și Poulenc.

De-a lungul activității sale artistice îndelungate, Lola Bobescu a cântat cu mari ansambluri filarmice din Berlin, Londra și București, cu orchestrele franceze *Colonne*, *Pasdeloup* și *Lamoureux*, cu orchestra *Concertgebouw* din Amsterdam, *La suisse Romande* din Geneva, orchestra *Accademia Santa Cecilia* din Roma. Ca dovadă că muzica străbate bariera timpului, unește oamenii și ajută la păstrarea sufletului tânăr, Japonia o redescoperă pe Lola Bobescu în jurul anilor 1980, la 59 de ani, când poate am crede că se apropia de retragerea spre pensie. Însă, cu energia ei specifică, aceasta a susținut acolo o serie de concerte, a înregistrat discuri și a colaborat nu doar cu partenerul ei muzical consacrat, Jacques Genty, ci a promovat și un tânăr pianist, Patrick Dheur, oferindu-i momentul de debut. Iubitorii de muzică din Japonia au numit-o „frumusețea eternă”. [2]

Putem observa că energia sa a mers și în colaborări cu alți artiști, dincolo de munca cu sine însăși. La 37 de ani, a fondat și a condus formația *Soliștii din Bruxelles*, formație

ce activează și în prezent, sub denumirea de *Orchestra Regală de Cameră din Wallonia*. La 69 de ani, în 1990, formează și conduce Cvartetul de coarde *L'Arte del Suono* (*Arta sunetului*). De asemenea, și-a asumat să dedice timp și talent și în activitatea pedagogică: de la 41 la 54 de ani a fost profesoară de vioară la Conservatorul din Liege și la Conservatorul Regal din Bruxelles.

Așadar, odată cu înaintarea în vârstă, nu i s-a diminuat puterea de muncă creativă și curajul, ci a continuat să reinventeze formele de manifestare ale talentului său muzical. De exemplu, în 1989, spune „da” oportunității aduse de tehnica video și audio și înregistrează un concert în care apar două Lola Bobescu – ea interpretează, aparent în același timp, partiturile ambelor viori din *Concertul pentru două viori și orchestră* a lui Bach (o înregistrare captivantă se găsește azi pe YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=NC5Fd2iKmw0>). Într-un interviu, a împărtășit că nu știe cum a fost realizată înregistrarea: „în lumea electronicii video și audio, stăpânită de oameni care știu și muzică, totul este posibil. Ce a ieșit, e aproape mister. Mă uit cam o dată pe lună la această casetă și nu-mi vine să cred că cele două interprete sunt eu singură...”. Deși a fost un act realizat ca o joacă, pentru ea a fost o joacă serioasă, căci interpretarea sa muzicală s-a menținut la standarde înalte: la evenimentul de vizionare a casetei, „unii ziariști au mărturisit că s-au dus ca la o glumă muzicală, dar au plecat profund mișcați.” [3]

Reînnoirea constantă a expresiei sale artistice a fost remarcată și de un critic de muzică român care scria că fiecare întoarcere în țară a solistei este un eveniment marcant, o bucurie mereu reînnoită, care nu doar confirmă calitatea ultimelor interpretări oferite de Lola, ci oferă și surpriza unei noi descoperiri.

Putem să o vedem și acum pe Lola Bobescu, cu părul blond, îmbrăcată în rochie diafană, cu un croi impecabil care, deși se află pe scenă, ascultă muzica orchestrei ca și cum ar fi ea însăși în auditoriu (https://youtu.be/BunIEiNivEs?si=Hmlp_IDoH2ymSghJ&t=148). Privirea îi este când sus, unde putem doar să ne imaginăm ce întrezărește, când la orchestră, admirând muzica creată chiar lângă ea. Se uită din nou în sus și, de data aceasta, schițează rapid un zâmbet. Apoi, cu o expresie determinată și cu o mișcare sigură, duce vioara pe umărul ei. Și, ca lumina neașteptată a unui fulger, ne învăluie cu interpretarea ei, de pe notele cele mai înalte până la cele mai joase.

Mereu cu măiestrie. Mereu în plină trăire. ♪

Bibliografie

- [1] <https://www.bach-cantatas.com/Bio/Bobesco-Lola.htm>, accesat pe 8 octombrie 2021, ora 17:30
- [2] Crescendo Magazine, Jean Lacroix, <https://www.crescendo-magazine.be/le-souvenir-de-lola-bobesco-1920-2003/>, accesat pe 22 august 2025, ora 17:00
- [3] <https://www.societateamuzicala.ro/societateaculturala/de-cand-si-de-ce-nu-a-mai-cantat-niciodata-lola-bobescu-in-romania>, accesat pe 20 august 2025, ora 16:30

Kallos

sau despre Frumusețe

Paula Dron

Dicționar

Foto: Karly Jones, Unsplash

De ce ne fascinează atât de mult frumosul? Și de ce este atât de prezent în universul interior al omului încă din timpuri uitate? Vom încerca să oferim o fărâma din marea plămadă a acestui concept, folosindu-ne de limbă și de marea cultură antică a Greciei.

Kallos este un cuvânt din greaca veche ce însemna inițial *frumos* în sens concret, iar ulterior o frumusețe atât fizică, cât și morală – un ideal armonios al frumosului și al binelui. Își are originea într-o rădăcină proto-indo-europeană îndepărtată ce poate fi tradusă ca „frumos, frumusețe” și provine din adjectivul *kalós* (gr. *καλός* – aici la masculin) cu aceeași traducere. Forma de neutru a aceluiași adjectiv se va substantiviza și sub forma de *kalón* (gr. *καλόν*), însemnând „frumosul”. Îl întâlnim în variate formule compuse: de la muza poeziei epice, *Kalliope* (*kalós* – frumos și *ops* – voce, deci voce frumoasă) la modernul caligrafie (din același *kalós* – frumos și *graphein* – a scrie, adică scriere frumoasă).

De la frumosul obiectelor sau al persoanelor până la frumosul în sine ca ideal, variațiile acestui concept vor călători prin timp și autori. În celebrul mit homeric „Judecata lui Paris”, prințul troian va fi invitat să o aleagă pe cea mai frumoasă dintre olimpienele Hera, Atena și Afrodita, fiecare ispitindu-l cu diverse daruri. Astfel, pe măruș de aur (provenit de la zeița Discordiei, *Eris*) care urma să fie oferit câștigătoarei de Paris, scria „celei mai frumoase” (*tē kallistē*). Mai târziu în *Odiseea*, termenul este folosit de Homer pentru a-l descrie pe Odiseu după ce a fost înfrumusețat de zeița Atena, chiar înainte ca prințesa Nausicaa să îl întâlnească. Aici, eroul nostru este descris ca fiind *kallei kai charisi' stilbon* adică „de frumusețe și de farmec strălucind”. Platon va oferi un loc important conceptului de frumos în dialogurile sale, acesta fiind ceea ce sufletul recunoaște înainte de toate ca fiind divin și de asemenea, manifestarea vizibilă a transcendentului. În dialogul *Hippias Maior*, Socrate alături de celălalt personaj vor încerca să cuprindă acest concept în multiple definiții, șapte la număr, însă încercarea se va termina fără o concluzie. Aspect care nu ne va mira având în vedere plurisemantismul acestui cuvânt grecesc, cu sensuri deopotrivă estetice, morale, funcționale și adeseori sinonim cu „bine” sau „bun”.

1 De la *charis*, care înseamnă „grație”, „farmec”. De asemenea, unele uneia dintre cele trei Grații

Poate una dintre cele mai înălțătoare asocieri o face Platon în *Banchetul* – un dialog unde personajele explorează ideea iubirii, încununat la final prin discursul Diotimei. Ea va defini dragostea ca „nașterea în frumos” (*tókos en kaló*) și ca o aspirație către nemurire: contemplarea frumosului are loc treptat, de la iubirea pentru frumusețea trupurilor, la cea a sufletelor, apoi la iubirea frumuseții pentru natură sau arte, ca în final să iubim Frumosul în sine, ca ideal – această ultimă „stație” pentru un filosof. Ideea de frumos, chiar și în afara operelor lui Platon reprezenta o stare și un ideal deosebit de important pentru societatea antică grecească. Există în aceea perioadă un termen care rezumă foarte concret spre ce aspirau grecii – *kalos kai agathos*², adică un om „și frumos și bun”, într-un cuvânt: adj. *kalokagathos* (cu substantivul *kalokagathia*). O armonie justă între corp și suflet, frumusețe trupească, dar care este de fapt o reflectare a interiorului, un echilibru al proporțiilor adus atât în exterior, cât și înăuntru. Așadar omul desăvârșit, complet, posedă și cultivă ambele calități în mod simetric, idei foarte asemănătoare cu celebra frază latinească din Iuvenal: „*Trebuie să ne rugăm pentru o minte sănătoasă într-un corp sănătos*” (*Orandum est ut sit mens sana in corpore sano*).³

Ca oameni atât de adânciți uneori în materie, ne va fi greu să putem cuprinde ceva atât de diafan și subtil cum este Ideea de Frumos, atât de legată de Binele însuși. Însă poate că, *îndrăgostiți de frumusețe fiind, vom sfârși prin a o găsi peste tot*; iar având în inimă îndemnul lui Platon în care regăsim același termen de *kalós* – „*Cele frumoase sunt dificile de atins* (*Halepà tà kalá*)” – vom urca treaptă cu treaptă până la cea din urmă, pentru a îmbrățișa Frumosul în toată plenitudinea lui.

2 Adjectiv de genul masculin însemnând „bun” în primul rând, dar și „cinstit”, „nobil”, „curajos”, „demn de admirație”

3 Iuvenal, *Satira X*. De notat că în fraza originală accentul este pus pe *mintea sănătoasă*, nu pe *corp*, așa cum este înțelesă astăzi

Bibliografie

- [1] Platon, *Opera integrală volumul I*, traducere Andrei Cornea – Editura Humanitas, București, 2021
- [2] <https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0057:entry=ka/llos>, 22.11.2025
- [3] https://www.academia.edu/31321240/What_is_Beauty_Kalokagathia_beauty_is_more_than_just_external_appearance, accesat la 22.11.2025, 21:35

Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Învățăături scrise pe aripile fluturilor

Alexandra Stancu

Acum câțiva ani am citit un articol despre faptul că în ultimele trei decenii, populația de fluturi a scăzut dramatic la nivel mondial, chiar și cu 70% în unele regiuni. Printre principalele cauze se numără schimbările climatice, degradarea și pierderea habitatelor naturale, dar și utilizarea pe scară largă a pesticidelor și a ierbicidelor.

De atunci, ori de câte ori întâlnesc un fluture în calea mea, îl privesc ca pe un dar. Mă opresc și îl admir, indiferent cât de grăbită sunt. Din fericire, România rămâne una dintre cele mai bogate țări din Europa în ceea ce privește diversitatea speciilor de fluturi: peste 4000 identificate, inclusiv câteva endemice, dintre care 200 de fluturi diurni. Cu timpul am început să-i caut pe pajiștile pline cu flori pentru a-i observa și a le descifra mesajul. Iată despre ce m-au învățat fluturii:

METAMORFOZA – procesul de transformare din ou, în larvă, apoi în pupă, pentru ca la final să se nască gingașul fluture, este un miracol la care putem să fim martori. Nici nu e de mirare că a inspirat legende și mituri în toată lumea. Mă gândesc că și noi oamenii avem oportunitatea de a trece prin propriile metamorfoze, de a deveni mai buni, de a ne crește aripile sufletului nostru. Îmi imaginez că

Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Pro
Terra

Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

dacă aceste aripi interioare ar putea fi văzute, s-ar întrece în frumusețe și delicatețe cu cele ale fluturilor. Nu întâmplător grecii antici foloseau același cuvânt, *psyche*, atât pentru „fluture” cât și pentru „suflet”.

EFEMERITATE – unele specii de fluturi trăiesc doar câteva săptămâni, altele până la un an. Rabindranath Tagore surprinde acest aspect afirmând că „*Fluturii numără clipe, nu ani, și totuși au timp destul.*”¹ Mă întreb adesea: cât din timpul meu îl trăiesc realmente înalt, cu sens și în prezent? Fluturii m-au făcut să dau valoare clipelor, să fiu mai recunoscătoare pentru tot ce am și să caut esențialul. Poate veșnicia se intuiește într-o singură clipă trăită deplin, cu inima deschisă.

Natura a pictat aripile fluturilor cu cele mai frumoase modele și culori. Eleganța și zborul lor, asemenea unui dans, m-au inspirat să caut **Frumosul** și **Armonia** și în viața mea de zi cu zi.

Într-o lume în care de multe ori ne vedem separați de Natură, fluturii sunt un exemplu de **simbioză**, care se manifestă prin rolul lor esențial de polenizatori. Ei ajută la reproducerea plantelor, iar florile îi răsplătesc prin dulcele lor polen și frunzele au „grijă” de micile larve. De asemenea, unii fluturi sunt ajutați și de alte specii, cum ar fi furnicile². Și noi oamenii depindem unii de alții și de restul speciilor, astfel că trebuie să găsim formule de conviețuire și să ne susținem în atingerea scopul nostru comun care este devenirea, evoluția.

¹ <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780191826719.001.0001/q-oro-ed4-00010620> - accesat august 2025

² Un astfel de exemplu se regăsește în Ținutul Fluturilor Albastru care este singurul loc din Europa unde se regăsesc, împreună, toate cele 4 specii de fluture *Maculinea* care au nevoie de anumite specii de plante pe care pot depune ouă și de o anumită specie de furnică roșie, care le devine gazdă și protectoare timp de peste 11 luni. <https://tinutulfluturiloralbastru.ro/cunoaste/#povesteatinutului> – accesat august 2025

Inteligența caută, dar inima este cea care găsește. – George Sand

Mai mult, fluturii sunt un barometru viu de biodiversitate, pentru că acolo unde ei trăiesc, mediul este sănătos, natura este echilibrată. Scăderea lor rapidă, de la un deceniu la altul, de la un an la altul, este un semnal de alarmă și un motiv în plus pentru a-i proteja și a ne reduce impactul negativ asupra mediului înconjurător.

Cred că e timpul să ne refacem legătura autentică cu Natura, să ne lăsăm fascinați de miracolul ei și să cultivăm sensibilitatea față de tot ce reprezintă ea. Zborul unui fluture din floare în floare este ca o poezie vie. Ne poate inspira în multe feluri, ne poate face mai atenți, mai responsabili, mai fericiți și de ce nu, mai buni. Astfel, prin frumusețea și felul lor de a fi, Natura ne trimite mesajul ei tăcut și valoros. ♡

Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Bibliografie

[1] <https://lepidoptera.ro/> - accesat în august 2025

[2] <https://butterfly-conservation.org/> - accesat în august 2025

Mituri și simboluri

Zeița Iștar

*O divinitate misterioasă
din Mesopotamia*

Roxana Tudorache

Detaliu Poarta Iștar; Muzeul Orientului Antic, Istanbul
Foto: Dosseman, Wikimedia Commons

Una dintre cele mai interesante și vechi civilizații ale Orientului Antic a fost cea asiro-babiloniană. Aceasta a apărut în zona Mesopotamiei, situată între fluviile Tigru și Eufrat, în zona „Semilunii Fertile”.

Religia mesopotamienilor era politeistă. Între milenii IV–III î.Hr. au apărut în orașele din Mesopotamia zei adorați sub diverse nume. Fiecare oraș-stat avea un zeu principal protector și zei secundari, personificări ale unor constelații sau aștri, deoarece locuitorii Mesopotamiei erau pasionați de astronomie și apropiați de natură, respectând forța și legile ei. Regele Hammurabi, care a domnit între 1792–1793 î.Hr., a reușit să realizeze unificarea religioasă, creând o religie asiro-babiloniană.

În cadrul acestei religii, un rol aparte l-a avut zeița Iștar, care face parte din a doua triadă de zei, fiind divinitatea asociată planetei Venus, luceafărul de dimineață și de seară. Etimologic, numele derivă din cel al zeiței vest-semite Astarte și cel al divinității masculine sud-semite Athtar sau Astar, care în Arabia de sud era steaua Venus, iar în Etiopia zeul Soarelui. Cultul acestei zeițe se întâlnește în orașele Ninive, Arbela, Bit-Kitmuri, Assur, Babilon, Ur, Calah.

Iștar din Arbela era invocată de monarhii neo-asirieni pentru a primi de la ea protecție și sfaturi înaintea unor decizii politice sau militare importante. În artă era reprezentată cu un leu, o sabie și o stea.

Iștar din Ninive (Iștar Șaușga) era populară în rândul huriților, un popor din Mesopotamia de Nord. I s-a ridicat un templu de către Maniștusu în mileniul al treilea î.Hr.

Simbolul Inannei, cum era cunoscută la început Iștar, este stema cu opt raze sau rozeta, frunza în formă de stea. Numele ei înseamnă „stăpâna cerului”. Cifra care este specifică zeiței Iștar este 15, jumătate din cifra tatălui ei, zeul Enki. În orașul Uruk din Mesopotamia textele o numesc pe Iștar „steaua care apune”. Ea este fiica lunii și fiica pământeană a lui Enki. Inițial a fost o zeiță a vegetației, ea apărând reprezentată pe o vază din Uruk (cca 3000 î. Hr.) cu plante care răsar din apă. În civilizația sumeriană i se acorda o importanță deosebită cu ocazia Anului Nou, când băieții și fetele săreau coarda în cinstea ei, gest care avea o semnificație magică, coarda reprezentând bolta cerească.

În mituri, zeița Iștar are două trăsături principale, aparent ireconciliabile, dar pe care le îmbină armonios. Ea este zeița iubirii, a fertilității, dreptății, milei, compasiunii, dar și zeița războiului, a bătăliilor, conflictului, plângerii. Astfel, Iștar putea inspira oamenii prin dragoste, dar și sădind teamă în sufletele lor. Când îi persecuta pe dușmani cu o furie neîndurătoare, pricinuindu-le rele și nenorociri, forța ei distrugătoare putea fi oprită doar prin imnuri și ceremonii. Aceste două laturi ale personalității ei o fac interesantă și plină de mister.

În Asiria, zeița era numită Iștar Assuritu, avea atribute masculine și dăruia regilor victoria. Era considerată soția lui Assur, zeul Asiriei, fiind reprezentată cu barbă de

Inanna primind ofrande in vaza Uruk
Muzeul Iraq

Foto: Osama Shukir Muhammed Amin, Wikimedia Commons

lapislazuli, ca faraonii în Egipt. Acest lucru ne sugerează și puterea sa politică, fiind asociată regelui în conducerea statului. Regii din Akkad au apreciat-o și au venerat-o, iar pentru a fi acceptată de popor au promovat un sincretism cu Inanna: aceeași zeiță este numită Iștar în Akkad și Inanna în Sumer.

Ca zeiță a războiului, ea este „Stăpână a luptei și doamnă a bătăliei”, are în mână o tolă cu săgeți și apare călare pe un leu, animalul său sacru. Această trăsătură a zeiței Iștar apare în Imnul lui Aguşaya. Ea își doboră dușmanii ca „un car ce gonește” și strigând. Zeul Ea decide să oprească această agresivitate și creează o Iștar de dimensiuni mari, cu care dorește să se lupte. În finalul imnului, zeul Ea acceptă să distrugă monstrul Şaltu, dacă Iștar va renunța la strigăte și la atitudinea războinică. Imnul îi învață pe oameni să fie temători și prudenți față de puterea zeilor, să nu îi înfrunte.

În *Codul lui Hammurabi* „Iștar este stăpâna conflictului și a luptei”, iar oricine nu respectă legea este amenințat cu război, decădere, vărsare de sânge. Astfel, ea păstrează ordinea, precum zeița Maat în Egipt. Războiul dus de ea este pentru instaurarea dreptății.

Sigiliul lui Inanna
Foto: Sailko, Wikimedia Commons

Având atributul de zeiță a compasiunii și milei, empatia și sensibilitatea zeiței Iștar se manifestă atunci când îi plânge pe oamenii pierduți în urma potopului. Atitudinea ei este un exemplu pentru sentimentele pe care ar trebui să le manifeste oamenii unul față de celălalt în momentele dificile.

Imnurile o slăveau încă din perioada babiloniană. În timpul regelui Ammiditara (cca. 1683–1674 î. Hr.) exista un imn despre Iștar cu „buzele dulci ca mierea” și „ochi strălucitori”.

Unele texte din Babilon (*Exaltarea lui Iștar, Marele imn închinat reginei din Nippur*) ne oferă informații despre poziția zeiței în cadrul panteonului. În primul text, Anu

o acceptă ca soție sub numele Antum și declară că zeița în calitate de „Iștar Steaua” va avea aceeași poziție ca Soarele (Șamaș) și Luna (Sin). Enlil îi oferă templul din Nippur. În cel de-al doilea text se relatează genealogia lui Iștar, descendenta lui Anu, Enlil, Sin. Zeița este laudată pentru abilitatea de „a rosti judecata sacră”, de „a acorda regalitatea”, de „a se înfuria și apoi a se domoli”, de „a pedepsi și apoi a arăta îndurare”. Epitetele acordate zeiței sunt „regina cerului”, „creatoarea rasei umane”.

Conducătorii din Mesopotamia au apelat în bătălii la ajutorul acestei zeițe și considerau că victoriile se obțineau cu ajutorul ei. Ilustrative în acest sens sunt textele despre campaniile militare ale lui Asurbanipal (a domnit între 668–631 î. Hr.), care s-au găsit într-o bibliotecă din ruinele orașului Ninive. Asurbanipal spune că zeița a declarat: „*Eu sunt moartea lui Așcheri, regele țării Manna! Așa cum am dat poruncă, așa să se facă*”, și astfel orașul Chipchipi a fost cucerit cu ajutorul ei. Alt text spune „*Mi-am ridicat mâinile spre cer și i-am implorat pe zeii Așșur și Iștar din Siria, am chemat oștile mele viteze pe care Așșur și Iștar mi le-au dăruit și mi-am îndreptat pașii spre Musur și Kuș*”.

În inscripția regelui asirian Asarhaddon, când se descriu războaiele sale, apar referiri la Iștar, care i-a oferit protecție și ajutor: „*Zeița Iștar, stăpâna care îndrăgește slujirea mea, mi-a pus în mâini un arc puternic, o sulită tare, care biruie pe cei nesupuși*”.

Având atributul de zeiță a dragostei, Iștar corespunde zeiței Afrodita-Venus din mitologia greco-romană, iar ca zeiță a războiului, Atenei-Minerva. În ambele ipostaze Iștar dovedește calități deosebite, dragoste pentru oameni, spirit de dreptate, curaj, înțelepciune.

Rangul pe care îl ocupă Iștar în rândul divinităților din Mesopotamia se reflectă în faptul că zeitățile feminine au fost asimilate cu ea, iar numele Iștar a ajuns să fie folosit pentru „zeiță”. În mileniul I î.Hr., sub influență hurită, a

Zigurat în Nippur

Foto: Noémi Alzayadi, Wikimedia Commons

devenit o zeiță-mamă, îndurătoare. În Mesopotamia toți o respectau pe Iștar și îi căutau protecția în vremurile grele. Chiar și zeii i se supuneau și împreună cu Anu, soțul ei, domnea în templul din Uruk.

Miturile despre Inanna / Iștar

Miturile sunt povești despre originea universului, despre fenomene ale naturii sau eroi, iar rolul lor este de a aduce omul obișnuit mai aproape de sacru. Prin mituri ne apropiem de valori atemporale, dragoste, frumusețe, adevăr, generozitate.

Mitul sumero-akkadian povestește că zeița Iștar a fost dornică să cunoască secretele surorii sale, Ereškigal, regina Infernului, și a coborât în regatul subpământean. Iștar s-a înfățișat mândră, cu însemnele divine (coroana, cerceii, colierul, agrafele), dar Paznicul Infernului i le-a scos. Zeița Ereškigal a tratat-o cu cruzime pe Iștar, umilind-o și poruncind să fie omorâtă de diferite boli. Dispariția ei a provocat tulburare pe pământ, unde a dispărut fertilitatea, rodnicia. Pentru a readuce bogăția recoltelor și cursul firesc al vieții, zeița a fost redusă la viață de Enki și a primit însemnele sale. Dar ținutul Morților este guvernat de legi inviolabile și pentru a ajunge la suprafață, zeița trebuia să le respecte. Ca să poată părăsi Infernul, zeița Iștar lasă un

Enkidu ucide Taurul Ceresc
teracotă din perioada regatului Naram-Sin (2255–2219 î.Hr.)
Foto: Wikimedia Commons

Căsătoria dintre Inanna și Dumuzi
teracotă din perioada Isin-Larsa (2025–1763 î.Hr.)
Foto: Françoise Foliot (1924–2019), Wikimedia Commons

înlocuitor, eroul divin Dumuzi (Talmuz în akkadiană), care era iubitul și soțul ei, rege în Uruk. Dumuzi va fi readus la suprafață pentru șase luni pe an de sora lui Geștinanna, care îi va lua locul. Acest lucru sugerează alternanța anotimpurilor. Din mitul lui Iștar învățăm că în Univers există o ordine care trebuie respectată. De aceea, orice încălcare a legii este pedepsită. Zeița trebuie să facă un sacrificiu pentru a putea reveni pe pământ. Putem găsi analogii între acest mit și cel al zeiței Demetra, care coboară în lumea subterană pentru a-și elibera fiica, Persefona. Într-o altă variantă avem asemănări cu mitul lui Isis și Osiris din Egipt, când Isis pornește în căutarea lui Osiris. Toate aceste zeițe dau dovadă de spirit de sacrificiu și tenacitate în drumul lor. Mitul ne explică faptul că zeii și oamenii trebuie să accepte alternanța viață-moarte și să trăiască cu încrederea în renaștere. Astfel se explică seninătatea în fața morții, un lucru firesc în ritmicitatea ciclurilor naturale.

Zeița Iștar în *Epopoea lui Ghilgameș*

În *Epopoea lui Ghilgameș*, care are 3600 de versuri și este cea mai veche scriere literară a umanității (mileniul III î.Hr.), zeița Iștar apare ca personaj. În tăblița șase, Ghilgameș și Enkidu s-au întors în Uruk după ce l-au învins

pe Humbaba. Zeița s-a îndrăgostit de eroul Ghilgameș, i-a cerut să devină soțul ei și i-a promis izbândă în război și prosperitate.

„Vino, Ghilgameș, fii soțul meu, dăruiește-mi mie dulceața ta!

Fii tu soțul meu, iar eu voi fi soția ta.

Voi înhăma pentru tine un car din lapis lazuli și aur, cu roți de aur și coarne de electrum.

Vor fi înhămați catări de munte măreți și năvalnici!”

Ghilgameș a insultat-o și a respins-o citând proverbe potrivite și enumerându-i iubiții care au avut un destin tragic, printre care și Talmuz. Pentru lipsa de respect pe care a arătat-o, ea a trimis Taurul Ceresc pentru a-l omorî pe Ghilgameș. Enkidu a ucis taurul și a jignit-o pe zeiță, a rupt coasta dreaptă a Taurului Ceresc și a aruncat-o în fața ei. Această acțiune a lui Enkidu i-a adus moartea. Atitudinea zeiței Iștar din Epopee este una răzbunătoare, dar ea pedepsește eroii care încalcă legea.

Poarta zeiței Iștar

Monumentul cel mai important dedicat zeiței este Poarta zeiței Iștar din Babilon (construită în anul 575 î. Hr.). Elementele reprezentate pe Poartă sunt florile de margarete, leii, taurul zeului Adad și balaurul lui Marduk. Culorile folosite sunt galben auriu, alb și albastru, oranj, alb și albastru cobalt.

Scrierile literare, imnurile, miturile și operele de artă dedicate ei ne dovedesc popularitatea în rândul mesopotamienilor, ea realizând de fapt o unificare la nivel religios între orașele-stat prin preluarea atributelor zeitelor locale.

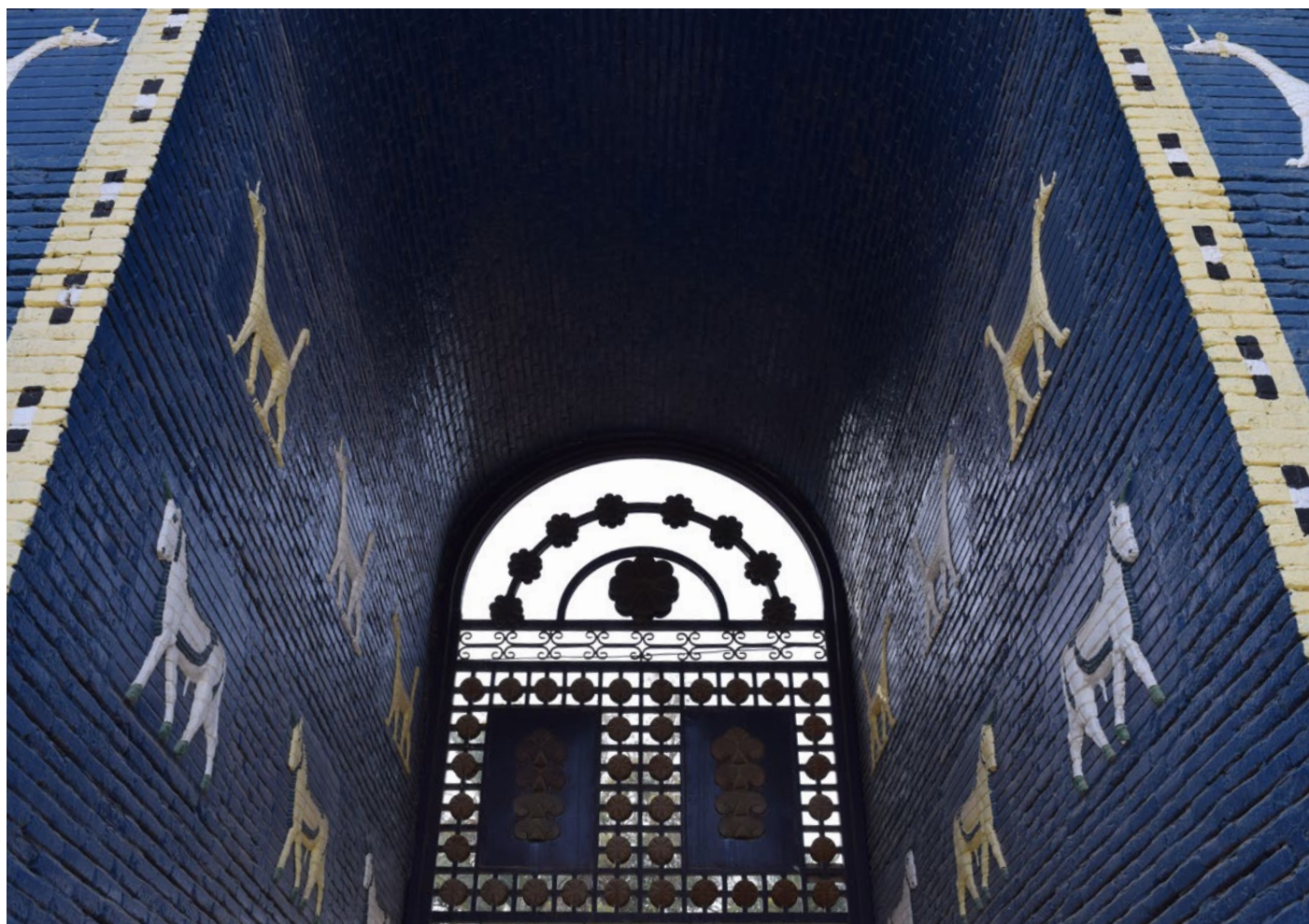
Seara, privind bolta cerească, putem să ne imaginăm cum se simțeau popoarele vechi, care erau aproape de stele, zei și natură. Astfel că și zeii, care erau reprezentări ale astrilor, le erau alături, inspirând oamenii să fie curajoși și să își realizeze atribuțiile cu rigurozitate în cadrul societății. Înțelegerea lor asupra Universului era profundă, iar modul lor de a privi viața și zeii ne poate inspira și pe noi. ♀

Bibliografie

- [1] ACHIMESCU, Nicolae – *Istoria și filosofia religiei la popoarele antice*, editura Tehnopress, Iași, 2000
- [2] DANIEL, Constantin – *Civilizația asiro-babiloniană*, editura Sport-Turism, București, 1981
- [3] ELIADE, Mircea – *Istoria credințelor și ideilor religioase*, editura Univers Enciclopedic, București, 1999
- [4] LEICK, Gwendolyn – *Dicționar de mitologie a Orientului Apropiat Antic*, editura Artemis, București, 2005
- [5] VASILESCU, Emilian – *Istoria religiilor*, editura Didactică și Pedagogică R. A., București, 1998

Poarta Iștar

Foto: Hamody al-iraqi, Wikimedia Commons

Heraclit

Corina Munteanu

Foto: Silas Baisch, Unsplash

Heraclit din Efes (540–480 î.Hr.) a fost unul dintre cei mai profunzi și enigmatici filosofi ai Greciei Antice. Contemporan cu formarea democrației ateniene, el aparținea unei familii nobile și ar fi putut ocupa poziția de *basileus* în Efes, dar a cedat această demnitate fratelui său și a ales singurătatea și meditația, considerând viața politică nedemnă de cel care caută Adevărul.

Doctrina sa filosofică este aceea a schimbării permanente: totul se află într-o curgere neîncetată, iar ordinea lumii este susținută de tensiunea contrariilor. În opinia sa, lumea nu a fost creată de nimeni și nici nu poate fi distrusă: ea este o ardere vie, guvernată de un Logos universal, în același timp rațiune și lege. Scrierea sa, cu titlul *Despre natură*, este alcătuită din aforisme compacte și adesea obscure. Se exprima concis și grav, iar Diogene Laertios afirmă că Heraclit a scris intenționat într-un stil neclar, astfel încât să poată înțelege sensul profund al scrierii doar cei capabili. Socrate ar fi zis că „trebuie să fii un adevărat scufundător din Delos ca să nu te îneci în ea”.

Conceptele sale despre unitatea contrariilor (unde conflictul și tensiunea dintre opoziții creează armonia) și schimbarea perpetuă, au influențat gândirea filosofilor, de la Platon, Aristotel, stoici, până la contemporani. De exemplu, Platon a încorporat conceptul de schimbare în filosofia sa, atunci când a descris lumea sensibilă prin contrast cu lumea imuabilă a ideilor atemporale. Conceptul „*totul curge*” a inspirat gânditorii moderni, de la Hegel la Nietzsche, care au reinterpretat ideile sale despre schimbare și conflict ca fiind motor al dezvoltării.

Nu a fost discipolul nimănui, ci spunea că s-a cercetat pe sine și a învățat toate de la sine însuși. A fost un filosof retras, concentrat asupra ordinii ascunse a lumii. El privea cu severitate mulțimea și opinia comună.

Spunea că „*părerea personală e epilepsie și că ochiul min-te*”. În ochii săi, majoritatea oamenilor trăiesc „*ca și cum ar avea o minte proprie*”, dar de fapt nu ajung niciodată

să asculte Logos-ul universal. Nu a practicat dialogul, ci tăcerea în fața unui adevăr care nu poate fi comunicat celor care nu sunt pregătiți să-l primească. Fiind întrebat de ce tace, el a răspuns: „*ca să vorbiți voi*”. Iată câteva dintre ideile lui Heraclit:

Din totul unul și din unul totul.

Un singur lucru este înțelept: a cunoaște rațiunea care conduce totul prin tot.

Lumea, aceeași pentru toți, n-a fost creată de niciunul dintre zei sau oameni, ci a fost dintotdeauna și este și va fi foc veșnic viu, aprinzându-se cu măsură și stingându-se cu măsură.

Toate se petrec în conformitate cu destinul și lucrurile se mențin în armonie prin transformări contrarii.

Niciodată nu vei da de limitele sufletului, oricât și pe orice căi le-ai urmări, așa de adânc e conținutul lui.

Oamenii nu înțeleg ce li se întâmplă, deși se comportă ca și cum ar ști.

Nu putem coborî de două ori în același râu, și nu putem atinge de două ori o substanță trecătoare în aceeași stare. ♣

Heraclit — Johannes Moreelse (1602–1634)
Foto: Wikimedia Commons

Bibliografie

- [1] Diogene Laertios – *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Cartea IX (Heraclit), Ed. Paideia, București, 1998.

De pe băncile școlii de filosofie Noua Acropolă

Filosofia nu este o artă pentru publicul larg, nici o știință de paradă. Conținutul și substratul său înseamnă acțiuni și nu vorbe. Scopul ei nu este acela de a ne facilita trecerea cât mai plăcută a zilelor sau de a ne distra de la plictiseala leneviei, ci de a forja mintea, de a fi standard pentru voință, oglindă pentru acțiune, învățătură despre ceea ce trebuie făcut sau nu, pilot și ghid pentru navigarea printre pericolele călătoriei vieții. Fără filosofie, nu există nicio certitudine. – Seneca

Despre importanța școlii de filosofie Noua Acropolă

Dan Andrei Carp

Foto: Soham Banerjee, Unsplash

Un aspect important de urmărit în viață este să știm de ce și pentru ce facem un anumit lucru. Să nu mergem înainte doar pentru că ne-am pornit și nici pentru că, la un moment dat, cineva ne-a pus în mișcare. Este important să reflectăm asupra acțiunilor noastre, asupra valorilor și a credințelor pe baza cărora acționăm în lume – și după care ne conducem viața.

Ca membru al școlii de filosofie Noua Acropolă, este necesar să răspund la această întrebare: de ce este importantă școala de filosofie?

Toate ființele umane trăiesc și percep lumea de pe treapta pe care se află și asta determină capacitatea fiecăruia de înțelegere. Așa cum niciodată nu ajungem la capătul scării, la fel nu putem nici afirma că vedem sau înțelegem totul. Astfel, eu pot lumina acum doar una din multitudinea de perspective.

Un beneficiu al școlii este faptul că oferă o programă de studii bine organizată și de o calitate deosebită. Dincolo de aspectul informativ, cursurile Noii Acropole urmăresc să dezvolte în fiecare dintre noi capacitatea de introspecție, discernământ, un anumit grad de cultură care este esențial pentru a înțelege lumea din jur.

Societatea de astăzi abundă în informații și acest lucru este atât pozitiv cât și negativ. Este foarte ușor să aflăm orice, să învățăm despre tot ceea ce ne interesează, să aprofundăm subiecte din cele mai diverse. Însă încercarea de a selecta ceea ce contează, de a filtra informațiile false de cele adevărate sau cele relevante de cele irelevante, implică un foarte mare consum de energie și de timp.

Dincolo de asta, există și un foarte mare risc să ne pierdem în acest hățiș informațional și să nu mai ajungem niciodată să facem ceva care contează cu toată această cunoaștere.

Faptul că Noua Acropolă se inspiră din studiul autorilor clasici și trece prin filosofii din multiple culturi sau momente istorice asigură universalitatea lecțiilor pe care le primim aici. Ceea ce studiem astăzi este ceea ce a supraviețuit sutelor sau miilor de ani de istorie. Iar dacă a supraviețuit înseamnă că este valoros.

În școala de filosofie primim instrumentele care să ne permită să ne cunoaștem pe noi înșine, astfel încât să ne dăm seama de motivațiile noastre și de nevoile reale pe care le avem. Însă nu doar atât, ne oferă și perspectiva mai amplă a umanității – ce înseamnă să fii un om mai complet, care își descoperă potențialul latent, pentru ce suntem aici și spre ce ne îndreptăm. Odată ce am înțeles asta, realizăm că este nevoie de fiecare dintre noi în lume – și că sunt foarte multe lucruri pe care le putem face pentru a ajuta la construirea viitorului ei.

Iar școala ne susține, prin programele de voluntariat, prin oportunitățile de implicare în funcționarea organizației și prin alte forme de acțiune. Cursurile mereu depășesc limita pur teoretică și scot în evidență aspectul practic al învățăturii, maniera prin care noi, ca fii sau fiice, ca soți sau părinți, noi ca cetățeni ori ființe umane ce fac parte din Univers, putem să devenim mai buni și mai implicați în viața noastră și a celor din jurul nostru. 🐉

FILOSOFIA ÎN ACȚIUNE

știri pregătite de echipa de comunicare a Noii Acropole

Herodot
Parlamentul din Viena
Foto: morhamedurfmg, Pixabay

București

Conferință: Templul de la Delfi – reperi pentru o viață demnă la Biblioteca Metropolitană

Marti, 27 ianuarie 2026, Noua Acropolă București a organizat o nouă prelegere filosofică în parteneriat cu Biblioteca Metropolitană. De această dată, tema abordată a fost „Templul de la Delfi – reperi pentru o viață demnă”.

Templul din Delfi a fascinat o lume întreagă și mii de istorici, fiind un centru religios extrem de important în Grecia Antică, iar Oracolul din Delfi, alături de cele 150 de precepte morale inscripționate sanctuarului lui Apolon au rămas în istorie pentru totdeauna. Acestea rămân în continuare un îndemn și un reper pentru omul modern.

Conferință: Alchimie și știință în Evul Mediu – Albert cel Mare

În data de 8 februarie 2026, în sediul Noii Acropole din București a avut loc o conferință dedicată unei tematici cu aură misterioasă și anume alchimia, o disciplină foarte veche considerată de unii oameni de știință ca precursora a chimiei actuale, dar care, din descrierile clasice era o știință foarte amplă ce îngloba fizica și chimia și trecea și dincolo de granițele acestora.

Albert cel Mare este unul dintre reprezentanții de seamă ai alchimiei, care a avut și meritul de a rescrie aproape în întregime opera lui Aristotel, fiind și autorul primului tratat de botanică din Europa. Teolog și om de știință medieval, Albert cel Mare a reușit să influențeze semnificativ gândirea filosofică și științifică și să o integreze în teologia creștină.

Cei prezenți au avut astfel ocazia să descopere mai multe despre una dintre cele mai importante personalități din Evul Mediu.

Conferință și scenetă: Curajul de a trăi un ideal – Don Quijote

În data de 07 februarie 2026, Noua Acropolă București a organizat o conferință inspirată de unul dintre cele mai

importante romane care au ca subiect condiția și natura umană: eroul lui Miguel de Cervantes, Don Quijote de la Mancha, expresie a arhetipului idealistului.

Câți dintre noi nu am simțit că ne luptăm cu morile de vânt asemenea cavalerului Don Quijote? Cu toate acestea, el a rămas fidel idealului său, la fel de curajos indiferent de obstacolele întâlnite și a luptat pentru binele comun cu dragoste pentru dreptate. Este în continuare o mare nevoie de idealism și idealști pentru a ajuta ca lumea în care trăim să devină mai umană, mai justă, mai armonioasă.

Conferința filosofică a fost completată de o scurtă intervenție scenică prin care s-a evidențiat spiritul cavaleresc și realitatea lumii în cinci dintre aventurile lui Don Quijote.

Conferință: Libertatea de conștiință – Giordano Bruno

În data de 24 februarie 2026, Noua Acropolă București a organizat o nouă conferință cu tema „*Libertatea de conștiință – Giordano Bruno*” la Sediul Central „Mihail Sadoveanu” al Bibliotecii Metropolitane.

Considerat cel mai mare filosof al Renașterii, Giordano Bruno a rămas în memoria omenirii un adevărat simbol pentru libertatea de conștiință și de gândire. În viziunea sa, omul este liber să exploreze, să-și pună întrebări, să caute răspunsuri și să își folosească imaginația fără să fie constrâns de vreo dogmă religioasă sau de altă natură. Giordano Bruno nu numai că a trăit aceste concepte, ba chiar a plătit cu propria viață pentru ele.

Din aceste motive, Giordano Bruno rămâne până în ziua de astăzi un exemplu pentru libertatea de exprimare și un vizionar care a reușit să deschidă omenirii noi orizonturi de cunoaștere.

„*Unicul spirit temperează simultan totul împreună; acesta este unicul suflet al tuturor lucrurilor; toate sunt pline de Dumnezeu.*” – Giordano Bruno

Ziua Femeii cu Marie Curie

În data de 7 martie 2026, în sediul Noii Acropole din București a avut loc o conferință dedicată lui Marie Curie, singura persoană din istorie laureată cu două Premii Nobel în două domenii științifice diferite: fizică și chimie.

Prietenă cu Albert Einstein și premiata de președintele SUA, Warren G. Harding, Marie Curie va rămâne în memoria noastră drept una dintre figurile marcante ale științei. Este însă mai presus de toate un simbol pentru rezistență și sacrificiu deoarece și-a dedicat cu generozitate întreaga viață umanității.

Marie Curie este un model și datorită dimensiunii sale morale, care ne învață să trecem de la frică la cunoaștere și discernământ. Nu în ultimul rând a demonstrat că și femeile pot aduce contribuții importante în știință și pot preda în universități, ceea ce în prima parte a secolului XX era de neconceput.

Dialog despre frumusețe de 8 martie

Noua Acropolă din București a marcat Ziua Internațională a Femeii cu o conferință despre frumusețe însoțită de un dialog filosofic la care publicul a participat cu entuziasm. Oamenii se îndrăgostesc de anumite forme și consideră frumoase doar anumite lucruri sau peisaje, însă dacă ne îndrăgostim de o idee sau de ideea de frumos vom putea să găsim frumosul în orice.

Arhetipul frumosului se poate regăsi în forme infinite și în simplitatea lucrurilor. Natura este modelul perfect de frumusețe, care ne poate inspira, iar frumusețea interioară este cea mai durabilă și așteaptă să fie scoasă la lumină.

Platon sau Plotin considerau că filosofia este dragoste pentru cunoaștere, dar și pentru frumos, armonie, eleganță, proporție. Așadar, frumusețea își poate găsi locul potrivit în sufletul omului: „*Trupul omenesc este frumos numai în măsura în care oglindește sufletul*” – Constantin Brâncuși.

Cluj-Napoca

Început de an sub semnul dialogului și al frumuseții

La începutul acestui an, filiala Cluj-Napoca a marcat un moment plin de semnificație: 27 de ani de prezență continuă în orașul de pe malul Someșului. Aniversarea din 25 ianuarie a fost celebrată printr-o cină filosofică, o întâlnire în care prietenii filosofiei s-au adunat în jurul aceleiași mese pentru a împărtăși povești, amintiri și gânduri despre sensul experiențelor trăite împreună. Dialogul s-a împletit firesc cu miresmele delicioase ale bucatelor, iar atmosfera a devenit una de sărbătoare a comunității și a ideilor.

Anul a debutat și cu un atelier din seria **Mit. Minte. Provocare**, inspirat de celebra trilogie *Stăpânul inelelor*. Pornind de la întrebarea provocatoare „*Dacă ai avea Inelul, ce ai face?*”, participanții au explorat teme universale precum puterea, responsabilitatea și libertatea interioară. A fost o invitație la reflecție asupra propriei naturi și asupra alegerilor care ne definesc.

Pe 1 februarie am deschis clubul de lectură, iar prima ediție, dedicată volumului *Omul în căutarea sensului vieții* de Viktor Frankl, a reunit peste 40 de participanți într-un dialog viu despre sens, suferință și libertatea spiritului. Entuziasmul a continuat și la a doua întâlnire, pe 1 martie, când cartea propusă – *Arta de a iubi* de Erich Fromm – a adus din nou un număr impresionant de cititori dornici să reflecteze împreună asupra naturii iubirii și a responsabilității pe care aceasta o presupune.

Între reflecție și lectură, ne-am acordat și o pauză recreativă, un atelier de pictură pe basoreliefuluri, în care creativitatea a devenit un alt mod de a medita asupra formelor și simbolurilor.

În 7 martie, florile au deschis un nou drum către noi înșine, printr-un atelier inspirat din arta *ikebana*. Delicatețea compozițiilor și armonia formelor au oferit participanților prilejul de a descoperi cum frumusețea naturii poate deveni o cale de reflecție și echilibru interior.

Astfel, începutul de an la Cluj-Napoca a adus împreună filosofia, lectura, arta și prietenia, într-o serie de întâlniri care continuă să cultive dialogul, inspirația și căutarea sensului.

Constanța

Fire de lână, fire de prietenie

În acord cu principiile fraternității și dezvoltării celor mai bune potențialități ale ființei umane, membrii Noii Acropole din Constanța au fost invitați la sediul național din București pentru a susține o serie de ateliere artistice, duminică, 7 decembrie 2025.

Am ajuns la București, unde colegii noștri ne-au întâmpinat cu multă căldură. Am fost primiți cu bunătați, cu zâmbete și cu bucuria revederii, apoi am avut ocazia să descoperim noul lor sediu – un spațiu primitor, pregătit pentru lucruri frumoase.

Au urmat atelierul. Ne-am împărțit în trei grupe: unii au dat formă lânii împâslite, transformând-o în flori delicate sau lebede, alții au adus culoare unor simple geamuri, preschimbându-le în povești, iar alții au împletit fire cu ajutorul croșetei, din care au prins viață semne de carte.

CONSTANȚA

Dincolo de activități, câștigul cel mai frumos a fost întâlnirea cu oameni noi și legăturile care au început să se contureze firesc. Ziua s-a încheiat în cântec, cu colinde care au adus mai aproape atmosfera sărbătorilor și au vestit, cu emoție, apropierea unui nou început.

CONSTANȚA ȘI BUCUREȘTI

Concentrare și trezire interioară

Duminică, 15 februarie 2026, Școala de Filosofie Noua Acropolă Constanța a găzduit un eveniment dedicat concentrării și trezirii interioare.

Ghidați de învățăturile cărții „*Concentrare și trezire interioară*” de Fernand Schwarz, prin simboluri și dialog filosofic, participanții au pătruns în universul cunoașterii de sine. Prima parte a întâlnirii a fost dedicată prezentării ideilor principale din carte, într-un format interactiv, susținut de ilustrații și reflecții comune, urmată de un exercițiu practic de concentrare.

Mintea noastră aleargă adesea spre exterior: imagini, dorințe, evenimente, persoane. Se leagă de ele și se risipește. Dar ce se întâmplă atunci când această mișcare se oprește? Când atenția nu mai curge în afară, ci se întoarce către cel care privește?

În a doua parte a evenimentului, această întrebare a căpătat o formă concretă. Participanții au ales modele simbolice legate de drumul transformării interioare și le-au transpus în tablouri pe sticlă.

Drumul nu începe prin a adăuga ceva nou, ci prin a retrage mintea din ceea ce ne ține împrăștiați. În liniște, centrul devine vizibil – iar de acolo poate începe adevărata călătorie. La final, participanții au împărtășit cu entuziasm impresii și au exprimat dorința de a continua reflecția asupra temelor descoperite, dincolo de cadrul întâlnirii.

Iași

Frumusețea ca temă filosofică

Ce înseamnă, cu adevărat, frumusețea? Această întrebare a stat în centrul unui dialog filosofic organizat de Noua Acropolă Iași. Participanții au explorat răspunsurile marilor gânditori – Platon, Plotin, Aristotel – și au analizat relația dintre frumos, bine și conștiință. Un spațiu de reflecție pentru cei care cred că frumosul nu este superficial, ci esențial.

Curajul sub lupă: atelier conversațional la Cafeneaua Negru Zi, februarie 2026

Teama și curajul au constituit tema unui atelier filosofic conversațional găzduit de cafeneaua *Negru Zi – coffee & arts*. Sprijinindu-se pe înțelepciunea filosofiei antice din Asia, Egipt și Grecia, participanții au explorat împreună aceste forțe fundamentale ale naturii umane și modurile practice în care curajul poate fi cultivat în viața de zi cu zi.

Sibiu

Conferință: Giordano Bruno – despre libertatea conștiinței

Vineri, 20 februarie 2026 a avut loc la Facultatea de Drept conferința dedicată unui mare filosof al Renașterii, Giordano Bruno, care în 17 februarie 1600 a fost ars pe rug ca martir al libertății conștiinței.

Prezentarea a adus în atenție ideile inovatoare, personalitatea puternică și entuziasmul său eroic, capacitatea vizionară și curajul filosofului care a schimbat cursul istoriei.

Conferință: Sufletul femeii – Arhetipurile feminine

Vineri, 06 martie 2026 la Facultatea de Drept a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu a avut loc conferința „Sufletul femeii – Arhetipurile feminine”. A fost un prilej de a întâmpina primăvara și Ziua Femeii cu un popas în sufletul celei care poate oferi deopotrivă viață, energie, dragoste și înțelepciune celor din jur.

Reîntâlnindu-se cu cele patru arhetipuri eterne – Afrodita, Atena, Demeter și Hera –, femeia are posibilitatea să-și împlinească destinul, asumându-și diferite fațete ale personalității și poate întreprinde o călătorie spre interiorul său, până în inima feminității proprii.

Timișoara

Pentru voluntarii „Noua Acropolă” din Timișoara, anul 2026 a debutat cu o acțiune de solidarizare, beneficiarii fiind un grup de 60–70 de bărbați de la „Adăpostul de Urgență”, din subordinea „Direcției de Asistență Socială”. În acest sens, am strâns donații de haine potrivite pentru sezonul rece, pantaloni și gece groase, pulovere și șosete. Am oferit un dram de „căldură”, nu doar prin articolele în sine, cât și prin grija noastră față de persoanele mai nevoiașe din oraș.

Evenimentele culturale de început de an s-au adresat publicului din municipiul Arad, căruia i-am propus trei prelegeri, pe tema „*Filosofie practică pentru o viață mai bună*”. Gazda noastră a fost eleganta sală „Pinacoteca”, parte a „Complexului Muzeal”. Prima temă din această serie (4 februarie) a vizat „*Practicile filosofice pentru viața interioară*”, prilej pentru spectatori de a se apropia de gânditori antici precum Socrate sau Platon și de a-i aduce, prin experiențele vieții noastre, în realitatea cotidiană.

A doua conferință din cadrul evenimentului „*Filosofie practică pentru o viață mai bună*”, a provocat pasionații de cultură din Arad cu o temă de mare actualitate: „*Morala în epoca post-adevărului*” (11 februarie). Într-o lume în care recurgem atât de des la relativismul personal, discuția a reprezentat o gură de aer proaspăt. Am redescoperit această putere a eticii, în special prin forma sa practică, de a ne oferi mai multă stabilitate și de crea punți de unitate între oameni.

Pentru încheierea trilogiei de prezentări intitulate „*Filosofie practică pentru o viață mai bună*”, susținute la „Complexul Muzeal Arad”, am ales subiectul „*Relației omului cu timpul, după stoici*” (18 februarie). Reflecțiile s-au dovedit a fi unele de-a dreptul necesare, în contextul agitației și vitezei în care viețuim azi. Am înțeles împreună că, trăind cu o mai bună conștiință de sine, ne putem poziționa mai sănătos și mai firesc vizavi de inevitabila curgere a lui Cronos. Referințele la Epictet, Seneca și Marcus Aurelius au oferit un sentiment de cutezanță celor care au răspuns invitației noastre.

Odată cu primele semne ale Naturii de ieșire din letargia iernii, o mână de membri inimoși ai școlii de filosofie „Noua Acropolă”, filiala Timișoara, au adresat o invitație la contemplarea frumosului, celor de la „Centru de zi pentru persoane vârstnice”. Sub forma unui atelier de pictură pe sticlă, am admirat gingășia și splendoarea florilor de primăvară, lăsându-ne inspirați de puterea „*Mamei Pământ*” de a renaște permanent și de a aduce raze de speranță.

Consfințirea astronomică a venirii primăverii a reprezentat un imbold și pentru voluntarii din „Noua Acropolă” Timișoara de a se conecta la natura înconjurătoare și de a participa la starea ei de bine. Pregătiți cu zeci de saci de gunoi, mănuși și echipament impermeabil, împreună cu prietenii de la „Vertical Adventure”, am pornit pe „*Bega*

sălbatică” cu dorința arzătoare de a ecologiza râul și marile sale. Un lucru ce ne-a mișcat, la a treia participare la această inițiativă, este impactul pe care acțiunile noastre îl lasă în urmă, fiind vizibil, de la an la an, cum cantitatea de deșeuri scade semnificativ. Un număr mic de inimi mari chiar poate face o diferență!

Oradea

Martți, 24 februarie 2026, Dl Profesor Ivo Ivanovici a susținut la Oradea conferința „*Adevăr, iluzie și realitate?*”, dedicată marilor întrebări despre viață. Ideea principală a fost că adevărul nu apare instant, ci se descoperă pas cu pas, atunci când ai curajul să gândești, să simți și să privești dincolo de aparențe.

Joi, 26 martie 2026, la Oradea, colegul nostru din Timișoara, Laurențiu Plăcintă, a susținut conferința „*Cinematograful Ideilor – Dune: îți poți construi propriul imperiu interior?*”. A fost un eveniment dinamic de idei, introspecție și dialog, în care filmul a devenit punctul de plecare pentru întrebări mari despre putere, sens și evoluție personală.

Noua Acropolă este o organizație internațională, fondată de prof. Jorge Angel Livraga în anul 1957, prezentă azi în peste 60 de țări din întreaga lume și constituită ca o școală de filosofie care promovează cultura și acțiunile de voluntariat.

Filosofia înseamnă, așa cum o indică și etimologia cuvântului, dragoste pentru înțelepciune sau cunoaștere. Înțelepciunea este mai mult decât o simplă sumă de cunoștințe și reprezintă cunoașterea adevărată a lucrurilor, a situațiilor, a legilor naturii, a oamenilor, a istoriei, precum și capacitatea de a acționa just în toate împrejurările, în cel mai elevat mod posibil.

Noua Acropolă este o școală de filosofie ce are ca principal obiectiv – după cuvintele fondatorului său – transformarea îndemnului „Cunoaște-te pe tine însuși” într-o realitate vie... Mai departe el afirmă: „Filosofia noastră este o filosofie a acțiunii în toate planurile la care poate accede conștiința...”

În Noua Acropolă (în „noua cetate înaltă”) filosofia nu este doar teorie, ci are un pronunțat caracter practic care, pornind de la studiul eticii, încurajează formarea unei personalități capabile să răspundă mai bine solicitărilor vieții. Desfășurarea programei școlii de filosofie începe cu un curs introductiv, pe care l-am numit *Filosofie pentru viață*.

Foto: chulmin1700, Pixabay

curs de Filosofie pentru Viață

ÎNSCRIERI

București

* 6 mai

Brașov

* 29 aprilie

Timișoara

* aprilie

Tematica cursului de filosofie pentru viață:

ETICĂ

1. Filosofia naturală și valorile etice
2. Ființa umană și Cosmosul
3. Înțelepciunea Indiei: Bhagavad-Gītā
4. Texte vechi tibetane: Glasul liniștii. Valoarea introspecției și a reflecției
5. Filosofia budistă: înțelegerea și depășirea crizelor
6. Înțelepciunea Chinei: Confucius

SOCIOPOLITICĂ

7. Provocarea vieții sociale: problemele actuale ale lumii și ale ființei umane
8. Platon: mitul peșterii
9. Aristotel: căutarea fericirii
10. Plotin și școala neoplatonică
11. Importanța educației, rolul cetățeanului
12. Egiptul Antic: justiția ca o determinantă a vieții colective
13. Stoicism: Epictet, Seneca și Marcus Aurelius

FILOSOFIA ISTORIEI

14. Filosofia istoriei: experiența ca motor pentru viitor
15. Importanța transmiterii: surse, fundamente și științe complementare
16. Istorie și mitologie: interpretarea simbolurilor
17. Ciclurile istoriei
18. Libertate și destin: chei pentru deschiderea ușilor viitorului

Conferințe, Dialoguri, Evenimente

Actorul Grec – Charles-Arthur Bourgeois (1838–1886)
Grădinile Luxembourg din Paris
Foto: Tatiana Tzviatkova, Pexels

București

Conferințe la Biblioteca Metropolitană

- 28 aprilie – *Brâncuși: artă, esență, frumusețe*
- 26 mai – *Simboluri în Natura, Știință și Artă*
- 30 iunie – *Nikola Tesla: știință, viață și filosofie – 170 de ani de la naștere*

La sediul Noua Acropolă București

- 18 aprilie – *Aceeași viață palpită în toate ființele de pe Pământ – ce ne spun animalele când nu vorbesc*
- 19 aprilie – *Acțiune de voluntariat la un adăpost de animale*
- 19 aprilie – *Prelegere și atelier de identificare a mineralelor: Viața și simbolurile mineralelor*
- 9 mai – *Despre tradiția Maeștrilor și Discipolilor în istorie*
- 10 mai – *Despre Natură și legile de conservare*
- 20 iunie – *Delicatețea sentimentelor în artă*
- 21 iunie – *De la psalmi la muzica Europei: cântarea bizantină și cântul gregorian, prelegere și audiție muzicală*

Cluj-Napoca

- 28 și 29 martie – *Club de lectură cu public, ediția a III-a, „Siddhartha” de Hermann Hesse*
- 22 aprilie – *Ziua Pământului. Dialog filosofic „Ce e sus este și jos – natura și legile ei”. Acțiuni de plantare și voluntariat*
- 22–26 aprilie – *Participare la Târgul Gaudeamus Cluj-Napoca*
- 25 aprilie – *Atelier de terarii*
- 15–17 mai – *Prelegere filosofică: „Evoluția conștiinței vs. proles tehnologic”*
- 15–17 mai – *Dialog filosofic: „Libertatea – realitate sau autosugestie?”, inspirat de Marcus Aurelius*
- 15–17 mai – *Dialog filosofic: „Concentrare și trezire interioară”, inspirat de Fernando Schwartz*
- 29 mai–1 iunie – *Ateliere, basoreliefuri, drumeții filosofice, Zilele orașului*
- 25–28 iunie – *HealthFest – ateliere și dialoguri filosofice, Parcul Central*
- iunie – *Eleganța formelor în natură și sculptură, Ziua Artelor*

Apolo și muzele – Charles Meynier (1768–1832)
Foto: Wmpearl, Wikimedia Commons

Iași

aprilie – *Omul și Cosmosul*

mai – *Concentrare și trezire interioară*

iunie – *Filosofia marțială*

Oradea

aprilie – *Cinematograful ideilor – Matrix: ieșirea din peșteră, dialog*

mai – *Pescărușul Jonathan Livingstone, aventura cunoașterii de sine – dialog*

iunie – *Ziua Artei: Mandala – armonie și echilibru interior*

Constanța

aprilie – *Dialog filosofic: LINIȘTE, VĂ ROG – după Seneca*

aprilie – *Acțiune ecologică: Plantarea de copaci la Cumpăna, în parteneriat cu Plantează în România*

mai – *Club de carte: ALCHIMISTUL – Jorge Angel Livraga Rizzi*

mai – *Acțiune ecologică – curățarea siturilor arheologice*

mai – *Conferință: Socrate – despre trezirea conștiinței*

iunie – *Ziua Artelor*

iulie – *Conferință: Poveștile Soarelui în tradițiile precolumbiene*

Sibiu

Conferințe la Facultatea de Drept Sibiu

24 aprilie – *Ziua Pământului – Armonia secretă din Natură. Viață. Muzică. Geometrie*

iunie – *Conferință: Artă ca model al frumuseții interioare. Ziua Artelor*

iunie – *Vizionare de film: Ludovic al II-lea al Bavariei. Întoarcerea lui Lohengrin. Ziua Artelor*

Brașov

2 aprilie – *Conferință: Ce este realitatea? Ce este iluzia? Ce este adevărul?*

15 aprilie – *Conferință: Sufletul femeii, Arhetipuri și mituri*

23 aprilie – *Conferință: Ce putem învăța de la natură*

mai – *Conferință: Delfi – repere antice pentru o viață demnă*

iunie – *Conferință: Simbolismul catedralelor gotice*

Timișoara

Cinematograful Ideilor: *Conferințe pornind de la filme celebre*

aprilie – *Game of Thrones – Provocarea cavalerismului*

aprilie – *Star Wars – Între lumină și întuneric*

aprilie – *Ziua Pământului (conferință în Timișoara): „Ecologia Interioară”*

aprilie – *Conferință în Arad: „Don Quijote, aventura idealistului”*

mai – *Conferință în Timișoara: „Enea – Eroul civilizator”*

mai – *Conferință în Arad: „Ecologia interioară”*

iunie – *Conferință în Arad: „Enea – Eroul civilizator”*

iunie – *Ziua Artelor: Simboluri antice – Atelier de pictură pe basorelief*

Coasta Oregonului

Foto: Leo Visions, Unsplash

„O, Zei! Ce este, într-adevăr, mai de dorit decât înțelepciunea? Ce poate fi mai valoros decât ea, mai benefic și mai demn pentru om? Cei care o caută sunt numiți filosofi, iar filosofia nu este altceva decât o strădanie spre înțelepciune. Așa cum a fost definită de filosofii antici, ea este știința lucrurilor divine și umane, precum și a cauzelor care le determină.”

Marcus Tullius Cicero, „Despre îndatoriri”